

BUDAPESTI NAPLÓ

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
József-körút 18.

Főszerkesztő: **VÉSEI JÓZSEF.**
Felelős szerkesztő: **BRAUN SÁNDOR.**
Kiadja: **VÁRASZERKESZTŐSÉG.**

Egész évre 28 k. (14), 1/2 évre 14 k. (7), 1/4 évre 7 k. (3.50), egy hónapra 2 k. 40 fillér, (1.20 frt).
Egyes szám Budapesten 8, vidéken 10 fillér.

Szeged az egyetemért.

Budapest, február 10.

A magyar Alföldnek nincs főiskolája. Az összes alföldi vármegyék, Temes, Torontál, Békés, Csanád, Csongrád, még Krassó-Szörény is egy évszázad óta keresik a harmadik egyetemet, melynek székhelyétül Szegedet jelölték meg.

Az első kilincselés a szegedi egyetemért még 1825-ben volt, mikor az említett vármegyék valamennyien felirtak a törvényhozáshoz és valószínűleg deputációt is küldtek az egyetemért.

Elmúlt azóta 75 esztendő. Az öreg szegediek akkor nem gondolták, hogy ilyen sokáig kell várniuk, pedig sokkal könnyebben várhattak még ők, mert abban az időben igazán nem az egyetemért való küzdelem volt a legfontosabb küzdelme Szegednek.

Tegnap megint eljött Szeged az egyetemért Budapestre, Isten tudja hányadszor már 1825. óta és ismét meg kellett tudnia a kultuszminisztertől magától, hogy a kérdés még nem aktuális, még nagyon sokáig kell várni, míg aktuálissá lehet.

A miniszter indokolása nagyon igaz, nagyon természetes és nagyon figyelemreméltó. Nincs, nem lehet egyszerre annyi pénzt teremteni, amennyi egy új egyetem alapításához szükséges.

Nem lehet, mert a politechnikumnál szükséges építkezésekre, a kolozsvári építkezésekre kell a pénz, holott a fővárosi egyetemen is új tanszékeket kellene felállítani, ezekre is égető szükség volna már.

Ezzel a sivár helyzettel szemben áll a közoktatásügyi miniszter hatalmas kulturpolitikája, amelyben a jogi szakoktatás reformja nem csupán a fővárosi jogegyetem túlzufolt-sága miatt kért a maga részére elsőrangú

helyet, hanem leginkább azért, mert mint a miniszter mondta, az ő véleménye és meggyőződése szerint *több egyetemre* van szüksége a nemzetnek, hogy az ifjuság intelligenciája, a jövő nemzedékek műveltsége és magas kiképzése minél szélesebb területeken növekedjen.

Nagyon szűk körbe szorultna ez a gondolat, ha csak a *Wlassics* miniszter véleményének és meggyőzésének kellene azt tekintenünk. Egészen határozott *nemzeti akarát* ez országos törekvés, melynek azonban, fájdalom, ezuttal még nincs meg az aktualitása.

A kultuszminiszter költségvetése aránylag a legszűkebb keretű az összes miniszteri költségvetések között. Igazságtalan volnék, ha azt mondanám, hogy fősvények vagyunk akkor, midőn a nemzeti műveltség fokozására kell anyagi áldozatot hoznunk. Nem zárja be a zsebét senki ebben az országban, ha kulturális célok teljesítésére appellál az, aki ilyen célok teljesítésére igazi hivatással bír. Szeged maga is a legmesszebbmenő anyagi áldozatokra való készségeit fejezte ki memorandumában és bizonyos, hogy áldozatkészégét még messzebbre kiterjeszteni is hajlandó. Gazdag alapítványok és heverő alapok állanak már ma is e magas cél rendelkezésére és maga a temesvári püspöki aula is előzékenyen siet a szegedi egyetem létesítéséhez abban a pillanatban, melyben a közoktatásügyi kormány ezen egyetem felállítására szánná el magát.

Az anyagiakban való szűkölködés ne legyen korlát a szegedi egyetem felállításának gondolata előtt, mert hiszen nem is arról van még egyelőre szó, hogy egy teljes egyetemet teremtsen a közoktatásügyi kormány Szegedre, hanem arról csupán, hogy a Szegeden létesítendő harmadik egyetemenek valamelyik fakultása szerveztessék egyelőre és pedig minél hamarabb.

A közoktatásügyi miniszternek reformterveiben így is meg van már írva az az elv, hogy lehetőleg minden kir. itélő tábla területén jogakadémia legyen. Lehetetlen, teljesen ki van zárva, hogy akkor, amidőn a kultuszminiszternek ez az elve érvényesülni fog, Szegednek egy ilyen felsőbb tanintézet ki ne jusson. Miért ne lehetne hát ez az akadémia a harmadik egyetem első fakultása, holott a népszámlálás éppen most tette nyilvánossá azt, hogy Szeged az első magyar vidéki város, amely lakosainak lélekszámát száznegy-ezerrel tudta kimutatni.

Arról itt szólni nem akarok, hogy Szeged akár egyetemmel, akár egyetem nélkül milyen fókusa a magyarságnak, mit tett eddig a nyelv- és fajszereteté érdekében és miképpen tehetne az egyetem segítségével. Szeged geográfiai fekvését, tiszta polgári társadalmának ezernyi erőit méltatni itt nem is akarom, röviden csak azt említem meg, hogy nemzeti törekvéseinknek, a nemzeti akarataknak legfeljebb és legbecesebb megnyilatkozásai a szegedi társadalomból indulnak körütra rendszerint s a szegedi földből szítt erős táplálék teszi őket képessé arra, hogy az ország más részeiben is gyökeret verjenek.

Szegednek ez a dicsérete nem esik más városok rovására. Senki sincs ebben az országban, aki Szegednek ezt a kimagasló nemzeti erényeit ne méltánólná. Maga a közoktatásügyi miniszter is ez okból fejezte ki legmelegebb rokonszenvét a szegedi küldöttség előtt, de az egyetemért rivalizáló városok is készségeik előzékenységgel foglalkoznak ezekkel a szegedi erényekkel.

Debrecen a saját anyagi erejéből igyekszik a református Róma református egyetemét megalapítani. *Pécs* szintén egyházi alapokból igyekszik az egyetemért való törekvési igé-

REGÉNY.

A rajongók.

— REGÉNY —

Irtá: STEPNJÁK.

(67)

— Legyen tehát, amint akarjátok, szólt Andrej, kész vagyok minden érdemet ennek az ügynek szentelni.

— En is azt mondtam neked! — felelt Valajko barátságosan szorongatva Andrej kezét. Mindannyian azt gondoljuk, hogy jobb lesz, ha most még nem utazol le Dubravinkba. Ha a rendőrség valahogy megtudja, hogy ott vagy, azonnal gyanakodni fog. Jobb volna, ha itt maradnál, amíg csak közel nincs a nagy nap. Azért folytonos összeköttetésben maradhatunk, s mindenben megkérdezhettek a véleményed.

Andrej tehát ismét kiragadták az események csendes munkájából s boldog eseménytelen életéből belevetették a forradalom legszilajabb örvényébe.

Rövid látogatást tett Dubravnikban. Éppen csak kipróbálta a talajt. Itten értesült, hogy Boesaroff és a két Dudaroff, akikre számított, három nap előtt fogságba kerültek. Eleinte nem sok fontosságot tulajdonított a letartóztatásnak; azt hitte, hogy rövid idő múlva szabadon bocsátják őket. Azonban röviddel megérkezése után Daria Vojnova látogatta meg. Mint rendszeren, a börtönből jött, de amit ma itt hallott, gondtal és megvetéssel töltötte el. Alironov, kivel Andrej és Vaszilij a Dudaroffok kirándulásán találkoztak, már vagy három hónapja börtönben ült. Már elejétől fogva kitiizte a fehér lobogót. Most, hogy

magát megmentse és kikerüljön a börtönből, vallani kezdett a nyomorult, mindent, amit tudott vagy sejtett és így számos embert veszélybe sodort.

Az ő felfedezései folytán tartóztatták le a két Dudaroffot és Boesaroffot. Többek között a szerencsétlen erdei kirándulásról is beszélt, és elmondta az összes jelenlevők nevét. Ez a magában véve csekély fontosságú eset megállapította azt a tényt, hogy a két Dudaroff, Boesaroff és a liga működő tagjai között tényleges ismeretség forgott fenn. Mind a három pert Boris, Zina és Vaszilij ügyével fogják tárgyalni. Ez a társaság nem sok jót ígért.

Andrej különben elég kedvező benyomásokat szerzett. Az ügyek, a tervezett megmentést illetőleg, jól állottak. Kitérő fegyveres emberanyag volt kéznél és már fényes haditervet is szőtt. Volt kilátás a győzelemre s milyen fényes lesz az a győzelem! Harci kedve fel volt tűzelve. A veszélyekre nem is gondolt s szívének legmélyén nem is hitt bennük.

Jókedvben és boldogan tért vissza Taniához. Tania teljesen meg volt győződve arról, hogy Andrejnek mennie kell, hogy az ő Andrejának ilyenkor nem szabad hátul maradnia! Hanem ez édes kevés vigasztalás volt. Pélelmét s aggodalmát nem oszlatta el.

HARMADIK RÉSZ.

ELSŐ FEJEZET.

A dadogó.

Dubravnik egyik elővárosában két férfi ült a nyitott ablak mellett. Ujholdas tavaszi éj volt s az utcát csak homályosan világította meg egy rossz olajlámpás. Az egyik férfi gondosan megfigyelte a járő-kelők arcát, alakját, amint a lámpa fénye kissé felismerhetőkké tette őket.

Ez Vatajko volt. A másik Andrej volt, aki most két hete érkezett Pétervárról s együtt lakott barátjával.

— Még mindég senki? — kérdezte.

— Senki, volt a felelet.

Különös, szólt rövid szünet után Andrej. A törvényszék már legalább is három órája befejezheté ülést. Azóta háromszor is beszélhetett az unokahúgával.

— Talán a lány nem kapott belépő engedélyt. — szólt Vatajko.

— Ostobaság! — vágott vissza Andrej. Nem tagadhatják meg egy lánynak az ő állásában.

— Akkor nem marad egyéb feltevése hátra, mint hogy a Dadogó felrobbant. Olyan pontos ember létere — mondá Vatajko tréfálkozva.

— Talán; nagyon is lehetséges, felelt Andrej komolyan. Oly vigyázatlan, hogy bármikor megheshetik vele.

— Ne fussak át hozzá kérdezősködni? kérdé Vatajko.

— Mi után? Vajjon felrobbant-e vagy nem?

— Nem. Vajjon beszélt-e az unokahúgával s hogy ez mit szolt neki?

— Ha felrobbant, ugy se lesz képes valamit mondani, ha még nem robbant fel, akkor közbe megjön s megint csak várunk kell. Jobb, ha türelmesen várunk.

Hosszu szünet állott be.

— Hisz ez botránosan unalmas, tört ki Vatajkoból a méltatlankodás. Annyit mondok, hogy megmosom a Dadogó fejét érte! — szólt és bosszusan, reménytelenül nézett az elhagyott utcára.

— Itt van végre, kiállott fel rövid idő múlva Vatajko, egészen megelégedve bosszuságáról. Az utcán kocsiszőrej hallatszott.

Andrej is az ablakhoz ment s látta a Dadogót, amint sietve közeledett nyitott kocsijában. Közepes kora ember volt, s herkulési termetén egész övéig folyt le a sötét szakáll. Hosszu kezével megérintette a kocsi vállát, mire ez megállott a kapuban.

(Folytatása következik.)

nyeit kielégíteni. *Kassa* és *Pozsony* aspirációi tisztán városfejlesztési alapokra vannak fektetve és mindezek a városok, még ha fontos közoktatási ügyérdekekre hivatkozhatnak is, nem rivalizálhatnak Szegeddel akkor, midőn a legmagasabb szempontokat, a nyelv- és fajterjeszkedési szempontokat kell mérlegelni. Nem rivalizálhatnak Szegeddel akkor sem, ha a liszta és önzetlen nezetiakaratra kell appellálni.

Ha maga az egyetem-kérdés ma tényleg még nem aktuális is, az itt elmondott igazságok nyilvános elismerésének aktualitása már feltétlenül bekövetkezett, mert ha szükében vagyunk is az anyagiaknak, számot kell vetnünk egyszer már azzal is, hogy az egyetemetek sehol a világon sem szokták egy szuszra betetőzni, úgy mint az emeletes házakat szokás, hanem bizt az a kezdetlegességből kell a tökéletességig fejleszteni, arra pedig Szeged maga is elég áldozattal lép a közoktatásiügyi kormány elé, hogy a kezdetet megkönyítse.

Mert tisztában kell lenni azzal is, hogy a mi egyeteminkre még sokáig, nagyon sokáig kell költenek, mert nem kevés fejleszteni való van még rajtuk. Hisz a leghíresebb külföldi egyetemek is folyton újabb és újabb anyagi áldozatokat követelnek, mert a tudományos haladás ezt minduntalan szükségessé teszi.

Ha a szegedi egyetem létesítése csak akkor válik aktuálissá, midőn a meglévő egyetemek többé semmit sem igényelnek, akkor soha aktuálissá nem válik, pedig nem frázis az, amit a kultuszminiszter akar, midőn több egyetem felállítását mellett foglal határozott állást, mert nagy szüksége van a magyar nemzetnek arra, hogy műveltsége és magas kiképzése minél szélesebb területen növekedjen.

Jól teszik a szegediek, hogy a harmadik egyetem kérdését felszínen tartják. Meg kell érlelni a dolgot, mert fontos, mert sürgős, mert szükséges, mert ma holnap már nélkülözhetetlen.

Palócz László.

A Kisfaludy-Társaság nagy-gyűlése.

— Dante a Kisfaludy-Társaságban. —

Budapest, február 10.

Ötvenötödik ünnepélyes közülésére hívta meg a *Kisfaludy-Társaság* vasárnap délelőtt a magyar szépirodalom minden barátját. És a szíves meghívásnak ezúttal is volt fogadtatja. Az Akadémia díszterme szorongásig megtelt és a vendégek közt politikai és társadalmi előkelőségeket is láttunk. De a közönség zöme természetesen nőkből és fiatal emberekből állott, mert a szépnek és a széppel foglalkozó irodalomnak ők a leghívebb barátjai Magyarországon.

A fiatalok szeretete növekszik a Kisfaludy-Társaság iránt. S ennek az az oka, hogy az új elnökség vezetése alatt maga a Kisfaludy-Társaság is fiatalabbá vált. Vagyis: több melegséget áraszt, több szimpátiát kelt a kívül állókban. A színvonal nem szállott alá, de az új vezetők nyájiasabb arccal, finomabb modorban tárgyalnak és a tekintélyt nem teszik kiállhatatlanná se tulzott szigorúsággal, se esufondáros kicsinyléssel.

Az új elnökök: *Beöthy Zsolt* és *Berezivczy Albert* szemléjében együtt van a messzelátó európai szellem és a bensőséges nemzeti érzés; együtt van a meggyőződés szilárdtsága és a bánásmód gyöngédsége; együtt van a vezető feladatokra rátermettség és a vezetettek iránt való barátságos szeretet. Megvan bennük a szókimondás bátorsága, de úgy mondják ki a szót, hogy másokat nem sértenek vele. Fegyverük nem az anathéma, hanem a szellemes kapacitás. Arra törekednek, hogy a saját táboruk erejét fokozzák, de meglátják az érdemet azokban is, akik más szízló alatt szolgálják az irodalmat; buzditó szavakat intéznek azokhoz is, akik párhuzamosan haladnak velük közös célok felé, mert nem félnek a versenytől. Ezek a tulajdonságok tele vannak vonzó és regeneráló erővel. Nem csoda, hogy

a Kisfaludy-Társaság képe most sokkal fiatalabb és robusztusabb.

Beöthy Zsolt elnöki beszéde újabb bizonyítéka ennek a szerenés változásnak. Ez a beszéd sincs polémia nélkül; ez a beszéd is rámutat hibákra és káros jelenségekre; de hangja kíméletes, udvarias; nem gyűlöli azt, akit hibásnak talál; nem ujjong benne a káröröm, hogy ime milyen tökéletes vagyok én s milyen gyarló az a szegény bűnös, akin kritikai hatalmamat gyakorlom. Inkább sajnálja, inkább aggódik a sorsán és a megtévedt izlést, az idegen szellembe olvadt tehetséget édesgeti vissza a magyar észjárás, a nemzeti erkölcs egészséges levegőjébe. És a beszéd végén biztató jeleket lát, jobb fordulatot remél. Elismeri az ifjabbak tehetségét és hiszi, hogy a modern szellem és a nemzeti hagyományok párosodásából virágzó korszak sarjadtak elő.

A *Kisfaludy-Társaság* vasárnapi nagygyűlésén *Dantét* dicsőítették. *Dante* mellszobra állott a dobogó babérfái közt. De még ebben a hódolatban is a magyarságnak áldozott a Kisfaludy-Társaság, mert *Dante* hatalmas költészetében a nemzeti szellemet kereste, tehát azt, aminek a kultuszát hirdeti, amit a magyar írók lelkére köt, aminek az emlegetésében sohasem fárad el, amit mindennél fontosabbnak tart, amitől a magyar irodalom újjászületését várja. Földözött *Dantét*, hogy például álljon a magyar költőknek; hogy ez a nagyszerű idegen tanítsa meg a modern magyart a termékenyítő nemzeti szellem tiszteletére. *Radó Antal* kollégánknak jutott a grandiózus szellemidézés földadata és *Radó Antal* fényesen megfelelt neki. Kettős minőségben: mint az olasz irodalom ismerője, akinek a tudása imponáló; és mint magyar költő, akinek hazafias érzése érinthetetlenül tiszta.

Mit jelentett *Dante* szobra a Kisfaludy-Társaság dobogóján? Nem azt jelentette, hogy szellem kozmopolita és idegen lsteneknek áldoz. Azt jelentette, hogy a magyar irodalom részese a világirodalomnak; hogy a lángész tisztelőtében közönséget tart Európa civilizált népeivel és hogy az idegen nagyság lábainál büszkén esküszik a saját önállóságára, a saját nemzeti szellemére. A Kisfaludy-Társaság egész programja, egész rendeltetése benne volt ebben az ünnepelésben. *Dante* nemzeti szellemében a magyar nemzeti szellemet magasztalta. *Dante* lánglelkével gyújtott tüzet a magyarság oltárán.

A. E.

A Kisfaludy-Társaság ma, Kisfaludy Károly születése napjának évfordulóján, tartotta az évi nagygyűlést, az ötvenötödiket fennállása óta. Az Akadémia trespókkal díszített hatalmas tórt zsufozásig megtöltötte az előkelő közönség. Az elnöki asztalnál *Beöthy Zsolt* elnök körül *Berezivczy Albert* alelnök, *Vargha Gyula* főtitkár és *Kozma Andor* másodtitkár foglaltak helyet. Körülöttük csoportosultak a társaságnak teljes számban megjelent tagjai. A nagygyűlésen a számos notabilitás sorában jelen volt az olasz konzul *Bollati* lovag és *Finger* konzulatusi titkár, akiket *Radó Antal* *A nemzeti szellem* *Dantében* című felolvasásához hívtak meg. A pódium hátsó részében *Dante* mellszobra állott, abból az alkalomból, hogy az idén lesz hatszázadik évfordulója annak a napnak, hogy *Dante* hontalanná lett.

Beöthy Zsolt 10 óra után néhány perccel nagyszabású beszéddel nyitotta meg a nagygyűlést!

(Elnöki megnyitó.)

Beszéde elején azt fejtegette, hogy a Kisfaludy-társaság mindenkor azon munkálkodott, hogy irodalmunkat nemzeti szellemben fejlessze. Erre különösen az utolsó évtizedek alatt nagy szükség volt.

A legutóbbi évek némi örvedetes változás kedvező és biztató jeleit mutatják. A magyar műt, a magyar lélek, mintha újra közelebb ferköznének költőink és általuk közönségünk lelkéhez minden műfajban. A történelmi regény nem ritka többé, a történelmi realizmus stíljének egy pár szerencés alkotásával. Drámáirónk is érik lelkünk egységét a magyar lélekkel mely a fölött feltámasztott múltban őt és hatott. Sőt a műt szellem a hirra is hozott új ihletet, amely sikert aratott ez érzés igazságával.

A biztató jelenségek közül még két utat kell kiemelni; az egyik a magyar észjárásra való igyekezet és a helyes magyarságra való törekvés. A modern irodalmat két mozzanat jellemzi: az egyik a természetudományi alapon álló elemző és kombinált lélektani indokolás előtérbe nyomulása, különösen a drámában. A másik a társadalmi harc megnyilvánulása a költői művekben.

A körülöttünk forrongó élet hatását kiváló szellemek és kiváló művek mutatják, melyek nemcsak gazdagították a költészetet, hanem megértésére és magyarázatára új szempontokat is szolgáltatnak.

Ez a tapasztalat magunkkal való komoly számolásra indít. Van-e igazi okunk ellenségesen vagy csak visszahuzódva állnunk az egész fejlődés szemben? Nem arra kellene inkább törekednünk, hogy a modern eszmei, tárgyi és alak forrógást, a magunk irodalmi körében, a művészi és nemzeti eszmék szolgálatában tartuk és segítük kibéjődni? Visszaszorítani, még ha kívánatosnak tartanók is, alig áll hatalmunkban. De irányozni talán igen, még pedig ugyanazon a művészi és nemzeti alapon, melyen eddigi irodalmunk élt és fejlődött.

Aki a műformák sokszoros változásait, alakulásait ismeri, melyeken a korok változásai átvezették, aligha fogja a költészet veszedelmét látni azokban a módosításokban, melyeket napjainknak egész regény- és különösen dráma-költésze mutat. Nem a változásoknak egy lépéssel előbbre haladása és szigorubb érvényesülése a jelenetében, a dialogban, a monolog kiküszöbölésében, sem a részletrajz meggazdagodása nem érintik a dráma lényegét; mely az emberi léleknek magával és körével olytöltött kiidelemlenek egységes cselekvésben átvázolt képe. Az átalakulás, melyet annyit hallunk említeni, korántsem oly jelentős, mint az, melyen az epika ment át, midőn Byronnal a lírával oly bensős kapcsolatba lépett. A formáknál maradvány, fölélegesen és hasznatlannak látszik az a fel-elhangzó panasz is, hogy bizonyos műalakok divatjokat mutak, nem találunk művelőkre és olvasókra. Hiszen sohasem volt a költészetnek kora, még a legvirágzóbb sem, mely bárhol a világon a műformáknak azt a hiánytalan teljességét mutatná, melyet a poétikákban találunk. Nem is ez teszi a nagy korok nagyságát, hanem az, hogy a viszonyoknak izlésüknek megfelelő formákat mit tudtak adni.

Fontosabb az a szellem, mely ezeket a formákat költészetünkben megtölti és élteti. Ha művészi komolyságot, erkölcsi épséget és nemzeti jellemet megőrizni törekünk; ezzel teljesítjük a haladás szellemében is legmértőbb és legsikeresebben feladatunkat.

Ebben az irányban pedig különösen két eszme az, amelyet szívünk egész melegséggel és hangunk egész erejével hirdetni kell. Egyik: a drága kapcsolatok megőrzése szellemünk múltjának és népnél szellemének, amaz élő erővel, amelyből képzeltünk és érzésünk színt, meletet és elevenséget merít. Ha a lélek közösségéből szólunk, csak ez alkotja biztos alapját hatáskunknak mindazokra, akikhez a nyelv közösségével szólnunk. De a nyelv határain túl is, történetünk csak ezzel a szellemmel juthat bele igazán az egyetemes költészet harmónijába. Nem egy elválasztana tőle, sőt összefűt vele az emberi élet tükrözésében, amelynek művészi értéket egységének és sokszerűségének összejárása ad. A másik eszme, amelyet hirdetni kell, mint minden értékes haladás föltételét: az író tisztelete a saját pályája iránt; hivatásának, munkájának, kötelességének komoly elfogása és megbecsülése; az általános erkölcsi érdekek kötelező erejének minél mélyebb és tisztább érzése, melyek vele kapcsolatosak.

Ha irodalmunk azt a régi, nemzeti és erkölcsi eszméket megőrizi, nincs mit tartanunk a tárgyakban és formákban mutatkozó forrongás fejlődésétől. Segítjük és erősítjük mi is, amint fölünk telik. Hirdessük ezeket az eszméket, ha nem tehetjük is többé a tehetségnek és tekintélynek azzal az erejével, mint nagy elődeink: hirdessük a meggyőződés tisztaságával és a kitartás buzgalomával. Nemesak a dombok harangjai bihatnak áldozatra, fölemelkedésre és jutnak el a lélekbe, hanem a kápolnák esőngyűi is.

Ezzel megnyitom a Kisfaludy-Társaság ötvenötödik közgyűlését.

A nagy lelkesedéssel fogadott beszéd után, melyet lapunk hirovataban közlünk, *Vargha Gyula* főtitkár olvasta föl évi jelentését, mely első sorban az elnöki tisztségben beállott változásról emlékezett meg, kiemelve *Gyulai Pál* érdemait, aki két évtizeden keresztül hű szárja volt a társaság érdekeinek. Majd dicséri az új elnököt, aki igéretéhez híven a kölesönös szeretet és megbecsülés szellemét igyekszik ápni a tagok közt. Kiemeli aztán a jelentés a társulat lefolyt évi munkálkodását, ismeretve a társulat kiadásának tavaly megjelent műveket, fölemli a Vörösmarty-ünnepről a nagy költő halottas házának emléktábláját, a muzeumkerti Kisfaludy-szobor restaurálását, *Czeuczor Gergely* századik születése napjának megünneplését, a társaság gyarapítását, a párisi kiállításon nyert aranyéremt kegyelettel emlékezik meg *Imre Sándor* elhunytáról és végül meleg szavakkal üdvözi a társaság két új tagját.

A nagy gondnal összeállított titkári jelentését nagy lelkesedéssel vették tudomásul, mire *Radó Antal* olvasta fel: *A nemzeti szellem* *Dantében* című értekezését.

(Dante emlékezete.)

Köszönettel adozik első sorban a felolvasó a Kisfaludy-Társaságnak, amely ezzel a felolvasással szintén csatlakozni kívánt az olaszországi Dante-ünnephez. Az idén lesz ugyanis hatszázadik évfordulója annak a napnak, melyen a florenci feleketk pártjának győzelme hontalanná tette *Dantét*, aki VIII-ik Bonifácus küldetését követve, többé soha vissza nem térhetett szülővárosába. *Dante* életének e legfontosabb dátumából induli ki, *Radó* párhuzamot vont a nagy florenci költő és *Petőfi* között. „csodás triológiám végig ugyanaz a két szó üti meg újra és újra föllütket. Melyeket *Petőfi* tett meg költészelete jelszavának: szabadság; szerelem; büszke, szilaj lélek volt, mint emez; „anima degnosa“, aki szintén harcolt a hazáért, karddal a kezében épp úgy, mint szóval és tanácsal, de nem halhatott érte dicső halált, hanem halálánál sokkal keservebb vértanúságot szenvedett: megaláztatásokkal teljes husz éves inséges szünetet.

Dante és Petőfi: mind a kettőnek ábrándja a szabadság sőt a világszabadság, mind a kettő a demokrácia költője és bajnokja, mind a kettő szinte féltelen indulatú vívja harcát eszményeire, sokszor túlságba is csapva; és ki tudja, hogyha Petőfi testén át „nem száguldnak új páriák”, ha neki is az lesz osztályrésze, mint annyi nagyunké, a bus hontalanság, az „idegenek kenyeré”, ki tudja, hogy akkor a két nemes lélek rokonszenve nem lett-e volna még sokkal szembetűnőbb az ő megnyilvánulásaikban?

Ez érdekes párhuzam kapcsán tér rá Radó arra a kérdésre, miben és hogyan nyilvánul a nemzeti szellem Danteban, akinek legnagyobb alkotását, az *Isteni Színgjátékot*, általában csak mint a kereszténység eposzát szokták felhozni és tárgyalni. Szólt arról, mily gyengén él a középkori Itáliában a nemzeti eszme, hogy az állami egységnek szinte századokon át tartó szünetelése mennyire kiirtotta a nemzeti érületet is. Ez eszmét és ez érületet az olasz irodalomban Dante vitte be legelőször, a szülővárosa iránti szeretetét kiterjesztve Itáliára; ő volt az első olasz hazafi, a szó modern értelmében.

Aztán rátért Radó arra, mily hű és teljes képét adta Dante a korabeli Olaszországnak, ezzel is nemzeti époszának avatva művét. Végül nemzeti programjáról szólt: előbb arról a részről, melynek megvalósításához elég volt maga az ő költői ereje, az egységes nemzeti nyelv megteremtéséről, melynek szükségességét ő hirdette legelőször, századokkal megelőzve azt az ujkori jelszót, hogy nyelvében él a nemzet. Aztán tárgyalta politikai programját, sok érdekes vonatkozással a magyar politikai idealokra. Kijelentte, hogy Dante idejében a római császárság alatt csak Német- és Olaszországot értették. A római és német korona viselője Németországban székelt és többnyire csak a koronázásra jött Itáliába, sokszor még arra sem. Dante ellenben az imperiumot úgy képzelte, hogy a császárok, mint hajdan Rómában, a „loco santo”-ban trónoljanak, hogy igazi otthonuk Itália legyen, ne Németország. Amellett a tőrekvés mellett, hogy ismét Róma legyen a világ legnataalmasabb birodalmának központja, bizonyonyal csekély áldozatok tünhetett fel Dante előtt, hogy az imperator nem az olasz nép kebeléből kerül ki. Egyébként is ott ragyogott előtte Hohenstaufeni III. Frigyes példája, ki bár idegen családból, de már Olaszországban született, állandóan ott is tartózkodott, olasz lett nyelvében, szokásaiban és kedvteléseiben. Ugyanezt a beolvadást az olasz nemzetbe remélhette Dante a megújuló imperium fejedelméitől...

Majd rátért Radó Dantenak ama küzdelmeire, melyek e nemzeti programjából folytak, különösen pedig állásfoglalására ama pápai politikával szemben, mely az egyház világi hatalmának erősítésére és kiterjesztésére iparkodott; szólt róla, hogy akarta Dante összeegyeztetni a császárság fogalmát a közzabadságok legteljesebb épségével és a demokrácia következményeivel s végül lejtegetéseit így végezte:

„Ime Dante az emberiség legnagyobb, legfontosabb kérdéseivel foglalkozott, az élet céljában, a boldogság ösvényében, sirontul sorsunknak talányait: és e nagy problémák mellett mégis nemzeti költő volt; hogy egy dantei képpel éltek, lámpahordozója az olasz népeknek. A világirodalomban az ő példája mutatja meg legényszerűbben, hogy e kettő nem zárja ki egymást, hogy valamint egyszerűen a nemzeti jelleg nem azonos a haza mesgyéin tul nem látó elszigeteltséggel: másrészt az általános emberi eszmék legmagasabb régióiban is érvényesíthet, sőt érvényesítenie kell a költői lélek nemzeti vonásainak. Dante pályájából az a két legnagyobb tanulság, az általános embernek és a nemzetnek az egygyölvadása. E tanulságot írjuk szívünkbe az ő száműzetésének emlékünnepe. Valamint az egész mystikus vándorútjának látomásait folyton át, meg átszővi hazája képeivel, a nemzeti sorsán való aggodalmaival, melyek nem hagyták el sem a Pokol borzalmát sem a Tiszítóhely virágódszát, sem a Paradisom fénykére közepette egy a magyar költő is, akár a szenvedés nyomorát, akár a vezeklés bünbánatát, akár a boldogság malasztját szóaltassa meg énekében: szöjjön be annak strófiába valamit a magyar nemzet lelkéből. Erre tanít bennünket a „nagy száműzött” kinek hazája felé ma testvéri üdvözölő szavunkat küldjük. Áhítattal megemlékezzünk a mi száműzötteinkről is, kik közül a legnagyobbak egyike épp a Dante földjén talált mednekét.”

A közönség mindvégig nagy figyelemmel hallgatta a nagyérdékű tanulmányt és kü önösen megragadta Olaszország gyönyörű aposztrófálása. Befejezésékor pedig lelkes tapsal és éljenzéssel adózott népirodalmunk nemes munkásának.

Ezután Váradi Antal lépett a felolvasó asztalhoz.

(Váradi Antal)

Váradi Antal az Aranylegendából, a Szentek Életéből vette tárgyát *Mindörökké* című fehélt költeményéhez. *Makár* nevű hitetlen barát azon tünődik, hogy mi az örökkévalóság? Kimegy a temetőbe és a természet átalakulásából megismeri az örökkévalóságot és hisz. Visszatér a klastromba, ahol társai nem ismerik fel, mert neki, bár egy napnak tetszett, de már száz év előtt elhagyta a klastromot. Leborul az oltár előtt és így szól aialtával:

... Mindörökké!

Ne kételedjen senki többé!

Mert Isten megmutatta nekem,

Mindenható szent fonségében

— Aldassál érte égi jószág! —

Hogy mi az örökkévalóság.

Azt hittem, egy rövid nap ültem

A siron gondba elmerültem,

Hallgatván hulló víz vizgását,
Madár dalát, galamb búgását,
Fű zizegését roskadt siron ...
Nem birtam el ... de most elbírom,
Megértem szörnyű gondolatját
S az örökkévalóság atyját,
Kinek egy századév csak egy nap,
Kinek egy ozrodév a tegnapi,
Imádom mélyen leborulva,
Nyitolt siron ölébe hullva.
Testvérim! Gyarló emberelme
Ne kalandozzon végtelenbe.
S mit Isten böcsen rejte itt el,
Azt higgye örök élő hittel,
Mert ott lebeg a végtelenben,
Kinek nevét diáséri leltem.
Övé a dicsőség és hatalom
— Tiéd, uram, csupán nálád vagyok
S míg teste szerteomlik földi rögök,
Ezt sugja: Mindörökké! Mindörökké!

A gyönyörű vallásos költeményt és a remek előadást mindvégig feszült figyelemmel hallgatta és lelkesen megtapsolta a közönség.

(Herczeg, Zichy, Rákosi Viktor.)

A gyengélkedő *Herczeg Ferenek* a *vizepp lakói* című elbeszélést olvasta fel *Kozma Andor*. *Herczeg* a vizepp lakóival, a kis vidéki város csekély világu lakóit aposztrófolja. A mulatságos elbeszélés tárgya az, hogy a kisváros nagytekinélyű polgármesterének lányába beleszeret a fiatal gyógyszerész. Meg is kéri a kezét de az apa hallani sem akar a dolgról. A polgármester ur hypochonder és azt képzei hogy *leprában* szenved. Mindenféle orvosi könyvből azt olvasta, hogy a lepra-betegség a végtagok bünulásával kezdődik. Minduntalan kipróbálja lábait és kezeit és a gyógyszerész egy éppen olyan pillanatban lepi meg, amint ő felsége, a király gipszszobra előtt a havasi pástor-táncon járja. Hogy a gyógyszerész a városban el ne árulja és nevétség tárgyává ne tegye a polgármestert, belegyeznek a házasságba. A kitünő szerző gyönyörű keretben a kisvárosi viszonyok bájos szatírjával írta meg e történetkét, amelyet a közönség szünni nem akaró tapsal fogadott.

Gróf *Zichy Géza* egy csak nemrég megtörtént esetet dolgozott fel egy bájos, megkapó költeményben, melynek az *Az anya álma* címet adta. Még mindenki emlékezik bizonyára a cselédeány által elrabolt két kis gyermek esetére, akiket Monoron találtak meg és visszavitték kétségbeesett szüleiknek. Az egész fővárost felizgatta ez az eset, a Józsefváros pedig versenyt kutatta az elvesztett kis gyermekekért a szülőkkel. A nép érző szíve inspirálta a főúri költőt bájos költeményének megírására, amelyet a meghatott közönség hosszantartó-zajos tapsal jutalmazott.

Rákosi Viktor *Horák* ur címmel olvasott fel egy rendkívül mulatságos kis humoreszket.

Szerző azokkal az apró alakokkal foglalkozik benne, amelyeket az élet tengerének nagy hullámai néha-néha eljé dobának. Horák ur egy szerencsétlen flótás, aki a polgári életben állatkütmő. Az állatkütmő mes iparának vasiságos állapota mellett még a szerencsétlen szerelem is bántja, úgy hogy Horák ur elhatározza, hogy öngyilkos lesz. Az elbeszélő éppen abban a pillanatban csipi meg, amikor egy városi ligeti lára akarja magát felakasztani. Megmenti az életét és ekkor Horák ur hálaból elbeszéli kisdéd és szükkörü életének regényét. A ragyogó humorlót duzzadó felolvasást folyton-folyvást félbeszakította a közönség kacaja és végül lelkesen megtapsolta a szellemes írót.

Ezzel a felolvasások sorozata véget ért és *Kozma Andor* másodikik tette meg jelentését a lejárt pályázatok eredményéről és az új pályakérdésekről.

Béthy Zsolt elnök erre néhány leületes szóval berekesztette a nagygyűlést.

A banket.

A *Kisfaludy-Társaság* mai ünnepies közgyűlése után délután 1 órakor kedélyes társas-lakoma volt az István főherceg-szállóban.

A hagyományos emlékbeszédet, kezében a Gyulai-serleggel, ez idén *Ponori-Theurek* Emil rendes tag mondotta *Kis János* rendes tagnak emlékeztetére.

Kis János félszázadon át hirdette mint protestáns hitzőnok az erény igét, egy embernyomon tul kormánozta mint szuperintendens egyházat, két emberöltön keresztül mivelt az irodalmat. Irodalmi munkássága 60-nál több kötetre s 20 nál több fizetre terjed. *Kölcsey* ítelete szerint *Kis János* a magyar nemzet filozófus költője. Az emlékbeszédet zajos tetszéssel fogadták.

A lakomán az első felköszöntőt *Béthy Zsolt* mondotta a kiralyra.

Gróf *Zichy Géza*: Olyan kultuszminiszterünk még nem volt aki annyira teljes szívetl és lélekkel a mi tőrekvésünk legűségebb pártolója lett volna, mint *Wlassics Gyula*. (Élénk éljenzés.) Az irodalomnak, a művészetnek minden ágában látjuk áldásos működését, különösen a Kisfaludy-Társaságnak is van oka rá, hogy hálával emlékezzék meg ezen állam-

férfiről. Kocintának velem poharat *Wlassics Gyula* vallás- és közoktatásügyi miniszternek és az ő jelenlevő képviselőjének, *Zsilinszky Mihálynak* egészségére! (Élénk éljenzés.)

Rákosi Jenő: Az én feladatomban az, hogy az új tagokat közörtszem fel. Kvalifikációm az, hogy nem szavaztam egyikre sem. (Derűtség.) Igaz, hogy ott sem voltam az ülésen. de ez nem ok, ez csak következmény. (Élénk derűtség.)

Ábrányi Emil: De hátha ott lett volna?
Rákosi Jenő: Hogy akkor mit csináltam volna? Ellenük szavaztam volna és most letagadnám. (Zajos derűtség.)

Rákosi Viktor: Ez az én iskolám. (Harsogó derűtség.)

Rákosi Jenő: Egyébiránt nagyon zokon vettem, hogy nekem ezt a kissé nagyon korai témát adták. En nagy lelkesedéssel tudtam volna felköszöntőt mondani az elnöki megnyitó beszédéről, mert azt sem hallottam. (Derűtség.) vagy — amit már hallottam — tisztelt barátomnak, gróf *Zichy Géza* nak szép verséről, annak megkapó ösztinteségéről és közvetlenségéről, vagy a Váradi verséről, amely éppoly naiv, őszinte és közvetlen volt, mint a szerző maga (Derűtség); vagy beszélhették *Rákosi Viktor* ról (Derűtség), annál nagyobb elolugatlansággal, mert világletemben ma hallottam először nyilvánosan felolvasni őt, akiről tudvaló, hogy már az ország minden zugában felolvasott. (Élénk derűtség.) De arra már semmiképpen sem voltam elkészülve, hogy Szana Tamás és Pekár Gyulát együtt köszöntsem fel. (Élénk derűtség.)

Szana Tamás tényleg részolált, hogy a Kisfaludy-Társaságba beválasztassék, mert életének ama fordulópontján van, amelyen tul már nem sokat jog döjgozni és ez a Kisfaludy-Társaságba kvalifikál; (Élénk derűtség.) de azt már valóban nem tudom, hogy mit keres itt Pekár Gyula, aki a szecesszióan még minosen tul. (Felkiáltások: Kopasz!) A kopasz-ságot nem fogadhatom el komoly kvalifikációnak; erre az előjárásúgnak igen kevés jó példát ad; azok nem a fejtlő kopaszodnak. (Derűtség.)

Szana Tamás Pekár Gyula nevében is szép szavakban köszöni meg a társaság bizalmát, amely nagy tradíciókat öröve multjában, új és fényes renaissance közönségben áll. A maga részéről csak töredezett munkacserőt hozhat a társaságba, de hozzá e mellett az irodalom megbecsülését, a tiszteletet a társaság hagyományait és nemes tőrekvései iránt. (Tetszés és éljenzés.)

Berezik Árpád élénk humorral fészerezett felköszöntőben a 200 év utáni Ponori *Theurek* Emil modorában mond emlékbeszédét *Sipulusz* ról. (Halljuk! Halljuk!)

„Uram! A két század előtti magyar irodalom egy akkortáiban nevezetes alakjáról fogok majd szónoklatot mondani. Ez az akkor uralkodott hatalmas Rákosi-dinasztiának (Derűtség) egyik kisebbrendű tagja (Derűtség), aki résztint, mikor viccölt. „Sipulusz”, rézint, mikor komolykodott, „Rákosi Viktor” név alatt írogatott. Ezen a maga idejében, a hanyatlás e korszakában (Derűtség), kisebb kaliberű tehetség (Élénk derűtség.) mindamellét szorgalmával (Élénk derűtség.) bizonyos állást tudott magának az akkori irodalomban kivívni (Nagy derűtség.)

Nappal nem érvén rá dolgozni másrendű „Othon”-i elolugtsága miatt (Derűtség.), éjjeleit nem sajnálta az irodalom művelésére áldozni. Írt több rendbeli munkákat, melyek mind megvannak a Szinyeyiben; irt a többek között egy „Endre és Johanna” című jeles bohózatot is; (Élénk derűtség.); ezenkívül irt ő különböző dolgokat, amelyek azonban, amint az irodalomtörténeti kutatás azóta kiderítette, nem egészen sajátjai, (Élénk derűtség.) amennyiben a lelkesmeretes kutatás megállapította, hogy működésének szentjét az ő barátjának, az akkori kiváló érdemű írónak, *Berezik Árpádnak* köszönheti, (Élénk derűtség.) aki neki el nem használt műveit, amelyeket saját neve alatt rüstell kiadattni, átengedte (Derűtség.) és amelyek még elég jók voltak arra, hogy Rákosi Viktor ezekkel nagy diadalokat arasson. (Nagy derűtség.)

Az a nagyelkűtség, amely *Berezik Árpádot* jellemelte, ezen irodalmi botrány felett naprendre tért. Azonban a Kisfaludy-Társaságnak egy lakomáján *Rákosi Viktor* nem egészen korrekt módon tulajdonított el szomszédjának, *Berezik Árpádnak* az osztrigáit (Derűtség), *Berezik Árpád* a lakomán lerántotta a leplet ezen irodalmi titokról, és ez akkortájt, két századdal ezelőtt, nagy botrányt idézett elő; de *Rákosi Viktor* közeli rokonságban lévén az akkori legnagyobb zsurnalisztaik dinasztiával, bátyja, *Rákosi Jenő*, és *Zilahi Simon* eltussolták ezen botrányt. (Élénk derűtség.)

Emelem poharamat *Sipulusz* emlékére! (Élénk derűtség és éljenzés.)

Rákosi Viktor: Én reám nézve meglehetősen kellemes volt már magában véve az a feltevés is, hogy akad majd kétszáz év múlva egy ponori *Theurek* Emil, aki én rólam meg fog emlékezni.

Radó Antal: Az nem dicsőség! Mindenkiről kell emlékbeszédet mondani! Rólam is mondanak!

Rákosi Viktor: Rólad nem! (Derűtség.) Nos, erre az emlékbeszédre valóban nem voltam elkészülve.

Alexander Bernát: Orvtamadás!

Rákosi Viktor: Lám, milyen talpraesetten megmondta *Alexander*! Látszik, hogy nem akadémikus! (Derűtség.) Minden jel arra mutat, hogy *Berezik* barátunk igen gondosan készült erre a rügtönzésre. (Derűtség.) En tehát alig vagyok képes neki különösen ma, mikor már egy porciót kiadtam magamból, hasonló szellemben válaszolni: hanem annyit mondhatok hogy *Berezik* barátunknak bizonyára sokkal nagyobb kellemelenséget okoznak, ha 200 év utáni időbe képzelve magamat, elmondanám róia azt, amit ő róla beszélték — kétszáz év előtt. (Zajos derűtség.)

Nos, én ezt nem teszem, hanem poharamat, amelyet feldöntöttem, az elnökségre akartam üríteni (Élénk derűtség); úgy látszik a sors ezt sem akarja;

de Barkassy akarja, mert más poharat ad. Ezen kis bevezetés után röviden áttekintjük tárgymar...
Bercsik Árpád: Semmi átmenet?
Rákosi Viktor: Az átmenet felesleges! Mutasanak nekem egyetlenegy átmenetet *Bercsik Árpád* vigjátékában! (Derültség).

Bercsik Árpád: Már hogyan volna!
Rákosi Viktor: Igenis, egyetlenegy átmenet van: mikor a publikum a darab után dühösen átmege a *Szikszayba* sörözni. (Zajos derültség.) Az elnökségre és a tisztikarra emeli poharat.

Hegedűs István a társaság alapítói életi, mint egyuttal Kislaludyt Karoly szellemének letéteményesét. **Berzeviczy Albert:** A Kislaludyt-Társaság hallgató- és olvasóközönségéről írt poharat. Talán méltányos hogy a közönségről ne csak akkor emlékezzünk meg amikor valami megróni valót találunk rajta, de olvank is, amikor elismerésben és d. cserében akarunk részesíteni. A mi magyar olvasóközönségünk ha talán nem is mindig, mindjárt, ha talán nem is bal-lépések és tévvezások nélkül, de utóljára irodalmi dolgokban is körülbelül eltalálja az igaz mértéket (Igaz! Ugy van!), eltalálja a helyes utat éiga átja az igazságos ítéletét és egyetlenegy valódi tehetségnek sem zárja el állandóan az útját (Igaz! Ugy van!) és egyetlenegy valómra nemes és jó ügytől és eszmétől sem képes állandóan elzárkózni. (Ugy van!) Nekünk nincs okunk a magyar irodalom olvasó-közönségével elégedetlenségnek lennünk és a mi közönségünket a souverain lenezés magaslátóról itélünk meg; úgy látom, hogy a mi közönségünkkel egészen véve meg lehetünk elégedve és nem ehet célunk vele haboruságban émi. Nem akarjuk magunkat izlésének minden változása minden szeszélyé a tal veztetni, de másrészt nemcsak érdeklünk, de kötelességünk is vele jó barátságban és egyetértésben lenni (Ugy van! Ugy van!) és hogy ha etavoidsás áll be közöttünk, higadtan és tárgyilagosan vizsgálmi, hogy kiben van a hiba és annak kiküszöböléséről gondoskodni. (Igaz! Ugy van!) Mert azt a közönségnek el kell ismernie, hogy nemcsak minkünk van rá szükségünk, de neki is szüksége van ránk. És hogyha egy nemzet a maga irodalmától elfordul abban sonasem lehet mindig csak az irodalom hibás, mert utóvégre minden nemzetnek olyan irodalma van, amilyent megérdemel, amint hogy minden irodalomnak is olyan olvasó-közönsége van, aminőre rászolgat. (Tetszés.)

En arra emelem poharamat, hogy a magyar közönségre nézve a maga szépirodalmának élvezete az együtérzésnek, a testvéri érzésnek egy soha ki nem apadó forrása maradjon mindig és hogy a Kisaludyt-Társaság nagygyűlése mindig olyan alkalom legyen, ahol egymást színről-színre átja és egymást melegen üdvözlő két olyan jóbarát, szépirodalom és közönség, akik talán csak ekkor látják színről-színre egymást, de akik az év minden napján és a nap minden órájában érzik egymásnak a közéletét és ézik azt, hogy megértik és szeretik egymást. A magyar irodalom olvasó-közönsége éljen! (Élénk tetszés és éljen-és.)

Bartók Lajos: *Berzeviczy* szavainak hatása alatt szólt fel. Az irodalmi társaságok külön szervezkedésnek jogosultságát ugyan az adja meg, ami a raven-nai mozaiknak, melyről ma *Radó Antal* oly szépen beszélt, Danteről emlékezz meg, akinél minden egyes egyéniség egy külön érc- vagy kődarabnak szegletességével bír, külön stereotíp szint képvisel, de az egész együttesen adja meg azt a nagyszerű képet, amely mindig megőrizi ragyogását. Az irodalmi társaság ítélete a készen állami, mint egy Noe hajója, amelybe vízvözön veszedelme esetén felveszik a nemzet egész organikus életét. (Tetszés.) A külföldtől kell megtanulunk, miként műveljük a nemzeti irodalmat, úgy hogy az maдан talapzatul szolgál on annak a polgárosultságnak, amelyet majd a mi irodalmunk legyen hivatva Európaszerte szét-sugározni.

E nagy cél elérésére az irodalmi társaságoknak váltva kell közreműködniök. Kicsinyes differenciák, amelyek idővel maguktól elenyésznek, nem vehetnek gátat e nagy feladat elé.

Megemlékezz az arról a nagy sikerről, amelyet a történelmi drámai költészet terén e társaságnak egyik jeles tagja kivívott (Eljenzés), emeli poharat arra a nemzeti szellemre, amelyet e társaság anyai méltósággal képvisel (Élénk tetszés és éljenzés.)

Béthy Zolt: Örömmel emlékezik meg azokról a sikerekről, amelyeket a társaság a nemzeti szellemnek az irodalomban való felrisszítése és meggyökereztetése terén elért és mint e törekvések tipikus képviselőit, *Baksay Sándor*, *Bercsik Árpádot* és *Herczeg Ferencet* életi. (Lelkes éljenzés.)

Bercsik Árpád e szavak hatása alatt *Endrődy Sándort*, a kuruc lantost köszönti fel. (Lelkes éljenzés.)

Fekár Gyula: Európa sok szalonja megnyit már előtte, de egyben sem érezte magát olyan jól, mint abban, amely ma nyit meg neki: a Kislaludyt-Társaságban. (Eljenzés.)

Baksay Sándor Jovanovic Jovánt, a hazafias szerb költőt köszönti fel. (Eljenzés.)

Végül *Agai Adolf* felkérésére gróf *Zichy Géza* zongorához ült és gyönyörű játékaival nagy művészi élvezetet szerzett a társaságnak.

BELFÖLD.

A választók bizalma. *Marosvásárhelyről* táviratozzák: Maros-Tordavármegye *Ákosfalvi* választókerületének több mint 800 választópolgára ma Ákosfalván értekezőt tartott, amelyen képviselőjüknek, *Légrády* Károlynak bizalmat szavaztak. Egyuttal elhatározták, hogy a jövő országgyűlést ciklusra ismét *Légrádyt* jelölik képviselőjüknek.

A magyar-horvát regnikoláris bizottság ma délelőtt 11 órákor a képviselőházban *Tisza* Kálmán elnökle alatt ülést tartott, melyen a kormány részéről *Szell* Kálmán miniszterelőnök, *Lukács* László pénzügyminiszter és *Cseh* Ervin horvát miniszter voltak jelen. *Dr. Falk* Miksa előadó felolvasta a horvát nuntiumra adandó terjedelmes válasz tervezetét *Kossuth* Ferenc és báró *Majthényi* László kijelenti, hogy a válasz tervezetét általánosságban a tárgyalás alapjául el fogadják, de tekintettel a munkálat nagy terjedelmére és főleg arra, hogy abban számos oly részletes adat van feldolgozva, amelyek tanulmányozása hosszabb időt igényel, kéri az elnököt, nyomásra ki a tervezetet, oltassza ki a bizottság tagjai között és a részletes tárgyalásra újabb határidőt tűzőn ki. A bizottság erre a tervezetet általánosságban elfogadta és a részletes tárgyalást későbbre halasztotta.

Vidéki nyilvános könyvtárak.

Irta: *Naményi Lajos.*

A jövő évben nagy jelentőségű ünnepet ül a magyar tudományos világ. Egy évszázada lesz annak, hogy gróf *Szechenyi* Ferenc megvetette a Nemzeti Múzeum könyvtárának alapját. Egy évszázada lesz hogy e kiváló fontosságú intézmény, Goethe szavait tartva szem előtt: „Lasst alle Völker unter gleichem Himmel Sich gleicher Gabe wohlgerühmt erheuen” módot nyújtott a nagy világnak megismerhetni a mi tudományos aspirációinkat és ezzel kapcsolatban feltárni mindazt, mire a külföld irodalma oktat tanit. Mert lejárt a véka alá rejtett kíneseke ideje. ki kell térni mindazt, mivei birunk, ami a közé, le kell rombolni a netán még lenálló válasz-akat és fel kell építenünk azt: ami a várunk, a mi erősségünk: a magyar nemzeti kultúrát.

Más nemzeteknél, sokkal nagyobb tudományos világ körében is szamottevő évfördülő az ily alapítási száz év és bizvást mondhatjuk: kétszeresen azt itt, hazánkban, hol minden alkalmat, minden kinalkozó percet meg kell ragadnunk, hogy fellendítsük, meg-erősítsük azt, ami célunk, jövőnk: kulturális fejlődésünk.

Az 1901. évre benyújtott állami költségvetés meg is emlékezik e küszöbön álló ünnepségről. Oly hangon, oly elismeréssel, mint ezt a Nemzeti Múzeum intézősége valóban nagy jelentőségű, körültekintő, fáradsáttalan buzgósággal kiérdemelte. Nem is fog e felett a nagy közönség sem oly könnyen napirendre térni. Hiába vádoljuk a mi társadalmunkat felületességgel, a tudományos jelenségek negírlásával, meg kell állanunk, ha egy pillanatra is ez évfördülőnél: számot vetni a multtal és képét alkotni a jövőnek.

Nem célom elebe vágni az ünnepségek programjának, de helyesebben nem ülhetünk meg ez év ordult, mintha ez alkalomból mire a külföld már annyit példát ad: *megalkintanók* a *biografiai társaság*ot. Ez a lépés ami leföldött irodalmi, tudományos életünk mellett most már eimardatlan. Mert csak ezzel csak ennek révén vehetünk részt abban a munkásságban, melynek gyűrűi a külföldön is mind szélesebb és szélesebb körben mozognak és minek nincs egyéb célja, mint az idézett Goethei-művés megvalósítása.

Sajnos, hazánkban a bibliografia még nem elismert tudomány. Mig a kül földön évről-évre találkozzunk nagyjelentőségű mozgalmakkal amelyeknek célja az egyes országok irodalmának bibliografikus megismerése, addig nálunk e kérdéssel tüzesebben még nem igen foglalkoztak. Szabó Károlyi a „Régi Magyar Könyvtár” megírásával, Kertbeny Károly a hazánkra vonatkozó német irodalom összeállításával, id. Szinyei József a hírlapok tudományos repertoriumával, majd pedig a Magyar Irók Élete és Munkáival, Petrik Géza könyvészeti munkásságával, dr. Schönherr Gyula a „Magyar Könyvszemle” szerkesztésével egy szőlővén letették a további munkásság alapját, megjelölték az irányt az utat, ameyen haladunk, előretörnünk kell. Mire a külföld éteren mai példát adott, az egyetemen is rendszeresíteni kell a bibliografiai tanszéket mert csak így baladhatunk ad astra, excelsior! Mert amit Maucaulay mond a hírlapokról, azt általánosíthatjuk a bibliografikus törekvésekre is: Egy ország valódi történelmét egyedül a bibliografiai munkásság által lehet megismertetni.“

Hiszem, meggyőződés, az évszázados ünnepség meghozza ezt a gyümölcsöt. A kormány már a mult évben is kiküldötte Heiler Ágostot, az Akadémia könyvtárgazgatóját a Londonban tartott matematikai és fizikai bibliografiai kongresszusra, dr. Esztergár László, a Nemzeti Múzeum assistense, résztvett a párisi bibliografiai kongresszuson. Jelenlése ott fekszenek a vallás- és közoktatásügyi minisztérium előtt. Egy-egy lépés a felvetett eszme megvalósításához.

De dr. *Wlassics* Gyula, kinek miniszteri működéséhez kulturális törekvésünk oly számos nagyfontosságú eseménye fűződik, más irányban is mündent elkövet, hogy a decentralisztikus törekvésekkel kapcsolatban hovatovább több és több vidéki kulturális géopont létesüljön. A muzeumok és könyvtárak országos fő ügyvelőségének rendszeresítése, melynek óén oly kiváló íérflak állanak, mint Fraknói Vilmos és Fehérpataky László, ime megtermi gyümölcsöit, most már nemcsak Szegedre utalhatunk, hanem a kormány támogatásával gyors egymásutánban megnyitják a pozsonyi és kassai nyilvános városi könyvtárak is, mit nemcsak a követni fog az aradi.

E vidéki nyilvános városi könyvtárak horderejét mérlegelni csak akkor tudjuk, ha figyelemmel kísérjük, mive lettek a külföld hasonló könyvtárai, ha utalunk a kölni városi, a zürichi „Museum-Egylet”, a luzerni, kantoni és a zürichi, meg a frankfurti városi könyvtárakra. Megannyi élő példa. Hatásuk, beölyásuk a közre tagadhatlan. Rendszereik bizvást szolgálhatnak mintaképül.

A zürichi városi könyvtárból 1898-ban 8243 kötetet kölcsönöztek ki, az egyeletnek 1300 fizető tagja van; az ugyanoitani „Museum-Egylet”-nek pedig 30 frank évi járulék mellett 766 tagja. Ez utóbbi helyiségei reggeli 8 óratól (télén 9 óratól) este 1/2-10-ig vannak nyitva, olvasóteremben dohánözni, hangosan beszélni tilos. A lapoknak érkezett táviratok kiüggeszettnek és a napilapok, folyóiratok ott tekusnek a közönség használatára. A hasonló más kantonbeli egyetkekkel kartelli viszonyban van, tagjaikat kölcsönösen támogatva és kedvezményben részesítve; különben a könyvtárhelyiségek látogatása nincs megengedve. Hasonló a frankfurti városi könyvtár is, mivel gátat vetnek a kávéházi élet fejlődésének és a közönséget hozzá szoktatják a könyvtár használatához. A kölcsönzési rendszernek még eklatansabb példáját nyújtja a luzerni kantoni könyvtár. Itt a tagsági díj évente 3 frank. Ugyannyit fizetnek a vidékiek is, csak a művek értéke nyujtanak biztosítékot. Kéziratot csak könyvtáraknak adnak ki. Naponta 30–40 olvasó van, évente 5500–6000 kötet a kikölcsönzött könyvek száma. A legnagyobb kényelmet nyújtja olvasóknak a frankfurti városi könyvtár, mert a kívánatlapra levélsekérényt állított fel a város területén. Másnap a szükséget könyvek a könyvtárban átvehető; 20 filierért haza is küldik.

Ime a vázlatos feljegyzések is mennyire illusztrálják: minő keretben kell a vidéki nyilvános könyvtáraknak mozognia? Erre példát fog adni az aradi, a jövő évben létesítendő könyvtár, mely a kölcsönzési alapon szervezték.

A közönség ez által mind jobban megkedveli a könyvet, a könyvtár használatát, mire bizonyosság a szegedi Somogyi-könyvtár is, hol 10.815 olvasó volt 1899. júliusától 1900. júniusáig.

Azonban létesíteniük kell még egyet-mást a vidéki könyvtárakban minek mindeddig nyomára nem akadtam. Ez adná meg speciális, helyi jellegű. Így össze kellene gyűíteni az összes helyi nyomtatványokat, létesíteni kellene a város, a megye történetére vonatkozó könyvtárt, hol még a lapokból kivágtott közlemények is bennfoglalhatnának.

Rendszeresíteni kellene közigazgatási könyvtárt, mire mindeddig csak a fővárosi városi nyilvános könyvtár ad példát; külön gyűjteményekben kell foglalkozni a megyei ethnografiával, szabadságharci emlékeivel, faunával és flórájával, színészettörténeti ereklyéivel; meg kell tésztie a megyei nemesi családok címereit stb.

Megannyi eszme, mi megvalósításra vár és mit meg kell valósítanunk. A feladat nem nehéz, csak törtetlen buzgóságot, körültekintő munkásságot igényel. Ebben kell tartanunk az érdeklődést akkor munkatársunkká szegődik a város, a megye közönsége, amire ismét annyit és annyit példát ad a külföldi könyvtárak története. S ami fő: a könyvtárnok-ságot szakember kezébe kell letenni, kinek kvalifikációja történetiről munkásságával kell, hogy kapcsolatban álljon. Így a városi és megyei levéltárnokokra nézve is ki kellene rendeltetési mondani, hogy ezt csak oly egyén nyerheti el, ki a történetírás terén már jelét adta annak, hogy a levéltári akták értékét meg tudja becsülni és nem tektüni ezt nyugalmas, kényelmes állásnak, hanem tőkét alkot a magyar történetírásnak. Így meg fognak szünni azok a sajnos jelenségek mivel lépten-nyomon találkoznak történetiről, mikor a vidéken kénytelenek kutatni.

De már a helyes uton vagyunk. A közel jövő meghozza mindazt, mit tennünk kell. A Nemzeti Múzeum évszázados ünnepjének nem lehet szebb megkoronázása, mint a bibliografiai társaság megalakulása és a vidéki nyilvános városi könyvtárak létesítése oly keretben, minőre elég példát ad a külföld.

HIREK.

Budapest, február 10.

— BUDAPESTI NAPLO. Január 31-én

uj előfizetés nyílt a Budapesti Naplóra. Kérjük azokat a tisztelt olvasóinkat, akiknek az előfizetése ezen a napon lejárt, méltóztatassanak a megújításról idejekorán gondoskodni, hogy a lapot akadálytalanul küldhessük tovább.

— Személyi hírek. A király egy bécsi távirat szerint, ma látogatást tett Rainer főhercegnél és nejénél. — A belga király ma reggel Párisból visszautazott Brüsszelbe. — Ferenc Ferdinánd főhercegnél ma katonai ebéd volt. — Freesky János, a szabadalmi levéltár igazgatója hosszas betegségéből fölépült és újra átvette hivatalának vezetését.

— Kitüntetés. A király a személye körüli miniszter előterjesztése folytán Winkler József államvasuti főmérnöknek a koronás arany érdemkeresztet, Egged Lajos gödöllői állomásfőnöknek pedig az aranyéremkeresztet adományozta.

— A király a Mannlicher puskáról. Bécs város tegnapi bálján fáradhatatlan előzékenységgel társalgott ő felsége a hölgyekkel is. A többi közt megszólította Mannlicher mérnöknek a feleségét, aki valósággal feltűnt a bálon fényes tolettjével. Azt kérdezte a szép asszonytól a király, hogy sok munkája van-e férjének és a felelet után rátért az uralkodó az utolsó lő-gyakorlatokra és megjegyezte:

— A Mannlicher-rendszer Kinában is különösen bevált.

Ő felsége ezzel tovább ment, a szép asszony pedig boldogan sietett férjéhez. A bálon természetesen hamar híre ment a király érdekes megjegyzésének, s attól kezdve Mannlichernek volt a legirigyeltebb asszony az egész bálon, mert egy nagy politikai titkot árult el neki a király:

— Uj puskákon nem törí fejt a hadügy-miniszter.

— A beteg Milán király. Bécsből táviratozzák, hogy Milán király állapota tegnap este óta rosszabbodott. A beteg nagyon nyugtalanul töltötte az éjszakát és nagyon gyötörte a nehéz lélegzés. Táplálkozása is csekély, erőállapota sem kielégítő, de azért egyelőre aggodalomra nincsen ok. A beteg hőmérséklete normális. A király reggel és napközben is többször jelentést tétetett magának a beteg állapotáról.

— A Dunáról. A földművelésügyi minisztérium vizrajzi osztályához ma érkezett jelentések szerint a Duna apadóban van. Budapestnél tegnap óta 14 centiméterrel esett a víz s mai magassága 142 centiméter. A Dunán Pozsony alatt áll a jég, Komáromnál jégmentes a víz, inmentől egész Balástyán, Gombosán zajlik. Újvidéknél nincs jég. — A Tiszán a jég Csaptól Csongrádig áll, de Szegednél letélt elvonulóban van.

— A tűzrendészet és a sajtó. Az Országos Tűzoltó-Szövetség sajnálattal említette föl mai ülésében, hogy a teljesen kész és a kormányhoz benyújtott tűzrendészeti törvényjavaslat úgy megakadt, pedig a tűzrendészeti törvényre, mint azt egyértelműen hangsúlyozták égető szüksége volna az országnak. A szövetség ismerve e javaslatnál szemben a sajtó jóindulatát, elhatározta, hogy az ügynek propagálására fölkeríti a két újságírói kör. A szövetség megbízásából dr. Óváry Ferenc orsz. képviselő elnök, Lukács Gyula, Markusovszky Béla és Vida Pál választmányi tagok küldöttségileg tisztelegtek Rakosi Jenőnél, az „Othon” írók és hírlírók köre elnökénél s Vesszi Józsefnél, a Budapesti Újságírók Egyesülete elnökénél. Mind a két elnök megígérte, hogy támogatni fogja az emberbaráti nemes ügyet, a javaslatnak törvényre való emelését.

— A Rivieráról. Itt csunya havas tél, vagy influenzás lucokban törtetnek az emberek a maguk után, lent délen pedig a Rivierán, mint Nizzából jelentik, színes, napugras élet folyik. Nizzában jó az időjárás, csak éppen a múlt héten első virágünnepségeket zavarta meg egy kissé erősebb szél. Délen husz Celsius fok volt a meleg a tengerparton, délután öt órára azonban már hét fokig süllyedt a hőmérséklet. Különösen nagy sikere volt január hó 31-ikén egy új fajta virágballának, amelyen mindegyik hölgynek virágot kellett ábrázolnia. Legtöbb volt a mákvirág és ibolya s mindegyik hölgynek a kísérője fekete, vagy vörös frakkján a hölgye virágját viselte. — Lónyay grófok a múlt hónap több hetét a legnagyobb élvezetben töltötték. Január 30-ikán cameri villájukban, az Isola Bellában, gyászistentületet tartottak a boldogult Rudolf trónörökösért. Erre több előkelőség volt hivatalos. A gyászba öltözött grófné a rekviem alatt keservesen sírt. — Gróf Münster hosszabb tartózkodásra Cannesba érkezett rokonai, unokái közé. Párisból való elutazásakor azoknak a személyiségeknek, akik a vasúthoz kísérték szomorúan mondotta:

— Ugy érzem, mintha az életemről bucsuznék annyira ide vagyok néve Párishoz. Csak az vigasztal, hogy Cannes is francia földön van.

— Pettenkofer — öngyilkos. Münchenből telegrafálják, hogy Pettenkofer Miksa, a nagy német természettudós a modern egészségügy megalapítója ma délelőtt agyonlőtte magát. Pettenkoferen már hosszabb idő óta buskomorságot vettek észre, s azt hiszik, hogy ez volt a nyolcvannégy éves aggasztóan megdöbbentő elhatározásának oka. Luitpold regens-herceg levelet írt Pettenkofer leányának, amelyben részvételt fejezi ki a pótolhatatlan veszteség fölött, amely a családét és a tudományt érte, s kiemeli, hogy az elhunyt tudóst az egész tudományos világ a legnagyobb tekintélynek tartotta.

Pettenkofer 1818 december 18-án született. Miután Münchenben az orvostant és természet-tudományokat tanulmányozta, több állami kémiai műhelyben dolgozott, míg nem 1847-ben a kémia rendes tanára lett Münchenben. Első tudományos munkái fiziológiai-kémiai dolgozatok voltak, amelyek révén megalapítója lett a kísérleti egészségügynek. Továbbá írt az arany finomításáról, a hidraulikus mérésről, a világító gázzól, olajfestmények regenerációjáról. Korszakos tevékenységet fejtett ki az egészségügy fejlesztésére irányuló buvázkodásaival és irodalmi műveivel; a kolera-terjedéséről szóló kutatásai pedig uttorékek voltak. 1873-ban a birodalmi kancellár a német kolera-bizottság elnökévé tette és azontul is számos kitüntetés érte. Megkapta a nemességét, a bajor tudományos akadémia elnöke lett, legutóbb pedig titkos tanácsosi méltóságra emelték. 1894-ben nyugalmába vonult, a hová elkísérte a tudós világnak tisztelete.

— A király a rendőrtisztviselőknél. Ő felsége a fővárosi magyar királyi államrendőrség tisztikara nyugdíjpótló- és segítő-egyesületének alapja javára 1000 koronát juttatott magánpénztárából.

— Eltévezt milliók. A Magyar Távirati Iroda ma este a következő párisi telegramot küldte szét a lapoknak:

Páris, február 10. Arra a budapesti hírre vonatkozólag, hogy új postacsomag, amelyben 40,000 korona értékű részvény volt, eltűnt, a párisi rendőrfőkapitány azt jelenti, hogy a budapesti rendőrség nemrég 40,000 korona értékű kötvényt küldött ajánlva Szajnamegye rendőrfőnökének. Minthogy a kötvényekhez semmiféle átirat nem volt mellékelve, a rendőrnökség nem tudta, minek küldték be hozzá a kötvényeket és várt. Mint-hogy a következő napokon sem érkezett levél, az értékpapirokat letétbe helyezték a talált tárgyakat őrző hivatalban, ahol még most is vannak.

Az eltűnt Galicien-részvények tehát megkerülték s azóta bizonyára a budapesti rendőrség is tudja, hogy vizsgálata nagyon helytelen nyomon indult. A zűrzavart az a vastag tévedés okozta, hogy a Párisba küldött kötvények mellé semmiféle átiratot nem csatoltak mely felvilágosítást adhatott volna a címzett rendőrnökségnek a kötvények rendeltetéséről. Még szerencse, hogy a párisi rendőrség a sajtó által figyelmen kívül téve, nem várt tovább, hanem jelentkezett.

— Halálhír. Nagy részvét mellett temették el ma az elhunyt Vidéky János testőrnagyot és a fővárosi felső iparrizikóla igazgatóját. A ravatalnál megjelentek a városi tanács tagjai, iskolaigazgatók, művészek, továbbá testületileg az intézet tanárai és növendékei. A beszentelés után, amelyet Kurcz Vilmos terencevárosi piébános vezetett, Palóczy Antal tanár megható gyászbeszédében bucsuztatta el az elhunytat. A megboldogult az keresztelési temetőben a város által adott díszsírhelyen helyezték örök nyugalomra.

— Magyar tudós a Kaukázusban. Déchy Móric, aki sok időt töltött a Kaukázus vidékén, tudományos kutatással, vizsgálódással most fejezte be. Gyűjteményének legnagyobb részét érotartalmu kőzetek és egyéb ritka ásványok teszik, amelyeket Déchy utítársai: Schafarik tanár és Papp Károly asszisztens Kuban és Dagestan környékén gyűjtöttek. A földmívelésügyi miniszter felszólítására dr. Papp geologus az összegyűjtött anyagot a világhírű müncheni palaeontológiai intézetben fogja áttanulmányozni. Déchy a tudományos vizsgálat befejezése után új expedíciót szervez a Kaspi-tótól nyugatra eső hegys vidékekre.

— Munkás-gyűlések. A munkások ma két gyűlést tartottak, az egyiket egy dohány-utcai vendéglőben, a másikat a külső váci-utcai és mindegyiknek napirendjén az általános választói jogról és a parlamentről esett szó. A dohány-utcai vendéglőben élesen támadták a parlamentet és a rendőrség képviselőjének Tóth kapitányának ismételtlen meg kellett intenie egyik-másik szónokot és mikor egy Peiréder Ágoston-nevű munkás szintén érdeklődőnek mondta a parlamentről esett szó. A dohány-utcai vendéglőben a rendőrség szétszórta a tüntetőket. A váci-utcai gyűlést nyugodtan folyt le.

— Öngyilkos állomásfőnök. Az arad-cesanádi egyesült vasutak eleki állomásfőnöke Halmy Béla, mint Aradról táviratilag jelentik, ma öngyilkossá lett. Halmy kötelességtudó lelkiismeretes hivatalnok volt s öngyilkosságának okát nem is sejtik. Feleségén kívül öt gyermeke siratja megdöbbentő halálát.

— Egy hólavina áldozata. A mármaros megyei kabola-polyánai búkkós őserdőből kihaló völgygyár favágói közt dolgozott a hét Tapej testvér. Szavógyár községből szerződötték őket. A munka a községtől mintegy 15 kilométernyire folyt. A január 16-ik és 17-iki hóesés arra kényszerítette a famunkásokat, hogy abbahagyják a munkát. 28-ikán a hegységre el is indultak feléle, de hogy rövidebbre szabják útjukat, egy meredek patak mellett a hegyszakadékokban ereszkedtek alá. Alig haladhattak fél órányira, amikor iszonyu zúgással és dörejszerű zajjal nagy hólavina indult el fejük felett és maga alá sodorta mind a hét testvért. Minthogy nem a rendes gyalogösvényen érte őket utól a szerencsétlenség, senkinek arról tudomása sem lehetett volna, ha — valóban csodálatos módon — másnap délelőtt 11 órakor az egyik Tapej saját erejével 25—26 órai vergődéssel, magát ki nem szabadítja és a Popiknik nevű telepen a szerencsétlenséget be nem jelenti. A telepről telefonon adták le a megdöbbentő hírt és habár a fakozeleg rögtön elindította a rendelkezésre álló összes férfit munkásokat, a nagy hóúrvások miatt azok csak nagykesón, este érkezhettek meg a lavinához. Délután újra 50 munkást indítottak a kiásás gyorsabb teljesítésére. A községtől előljáróság és Nagy István csendőrfővezető és Tamás csendőr vezették a mentési munkát. A munkánál azonban újabb szakadó hógrögöttek fenyegettek és így a munkások csakis a csendőrök folytonos buzdítására és bátorító rábeszélésére folytatták a veszedelmes műveletet. Január 30-án délelőtt 10 órakor először is Tapej Vaszil és Tapej Györgyere akadtak, de ezek már halva voltak. A lavina azonnal agyonnyomta őket. Dél felé előkerült a hóból Tapej Grigor, aki még élt, bár 59—60 óra hosszúság alatt a négy méter magas hóréteg alatt. Január 31-én délelőtt sikerült végre Tapej Ivont, Tapej Juon-Anuot és Tapej Vaszilét kiásni, de ezekben sem volt már élet. A hólavina nagyságáról fogalmat nyújt az a roppant nagy munka, amelyet száz munkás január 29-étől 31-ig, tehát csak három nap alatt tudott elvégezni.

— Halálos végű kardpárba. Megrendítő esetről ad hírt löcsei tudósítónk. Leirner Alfréd és Enderle Rudolf közös hadsergebeli hadnagyok ma reggel karddal kezükben párbajt vívtak, amely után Enderlet holtan vitték el. Mind a két fél kitűnő vívó híreben állott és különösen Enderlének ügyességét dicsérik. Mérkőzés közben azonban egy helytelen mozdulat folytán ellenfelének kardja szívébe furódott és Enderle nyomban meghalt. Löcsein általános a részvét egy a párbaj áldozata, mint ellenfele iránt, akik az utolsó napokig igen jó barátságban voltak.

— A bakul tűzvész. Bakul-ból jelentik, hogy a nafta-tárházak égése megszűnt. A tűz összesen tíz házat és raktárt pusztított el, amelyekben harmincöt pud nafta és nafta-maradék volt. A kár meghaladja a hat millió rubelt. A tűz színhelyén kilenc megszenesedett holttestet találtak. Százhatvan ember sebesült meg ezek közül negyvenegy súlyosan. Még egyre keresik a katasztrófa áldozatait. A Kaspi- és Fekete-tengeri-társaság kebeléből bizottság alakult, hogy megállapítsa az emberéletben és vagyonban esett kárt és támogatja a hajléktalanok lett embereket. Báró Rothschild Párisból kért anyagi segítséget az inségesek számára. Néhány száz hajléktalan családát a városban és környékén helyezték el. A naftaiparosok kegyeret osztottak szét a kárvalottak között. A naftaiparosok bizottságához és a Kaspi című lap szerkesztőségébe tolyon érkeznek segélyek.

— Házasság. Lövensohn Jenő somogyi földbírók eljegyezte Krása Herta urhölgyet, Krása Manó kedeli nagybirtokos leányát, Budapestben.

— Elvesztett sétatob. Azt az urat, aki tegnap egy ezüsttölgányus, róka- és kutyafejjel díszített monogrammos (E. F.) kigyfőbotot véletlenül elvitt magával egy kávéházból, kérjük, sziveskedjék azt a Budapesti Napló kiadóhivatalába átszolgáltatni. Tulajdonosának nagyon kedves emlék ez a bot s azért nagyon leköteleznék az, aki visszazármatatná neki.

— Munkahány. A munkázóvetítő-intézet heti kimutatása szerint ezuttal 7017 a munkátanok száma. Minden iparágban van köztük képviseleje. Alkalmazást kaphat: Debrecenben egy vasbutor-févező; Vámos-Mikolán, Magyar-Régenben, Jász-Lajos-Miszén és Szirákön egy-egy kéményseprő; Jász-Apátin egy késes; Romában négy rézműves, akik hajógyári csónakokhoz értenek; Keeskenében egy himző-minta készítő, ki betűk és monogrammok készítésében járatos; Nyiregyházaán több bőrdűndős; Nagy-Bányán két gátratos-fűrészmunkás, kik gőzhajtású fűrészt-telepen már dolgoztak; Aradon egy kaptavágó-szűz férfi és női munkára; Versecen két kosáronő és Szepesen egy nőten szövőseged. Keresteknek továbbá: Kassára hat gépharcsnyakötőnő. Fűmbeba elarusítónő egy tej- és vajkereskedő részére. Budapestben egy asztali kézi munkásnő pasományi gyárba több himző-munkásnő, gépvarrónő kézi tehbavarrónő, szegélyvarrónő, kézi varrónő, gépvarrónő női szabóság-hoz, férfikalap-díszítőnő, dobozmunkásnő és papírszipka-készítőnő. Inasht vállalnak: aranyműves, asztalos, bádogos, vasgá, férfiszabó, kéményseprő, kovács, nyomdász, lakatos, vasöntő, sütő, faszobrász

és szobfestő mesterek. Alkalmos emberek jelentkeznek az intézetben: VIII., József-körút 36. szám alatt.

(x) Kérjük mindenütt Emke-gyűjtőt!

FŐVÁROS.

(*) **Kórház-vizsgálat.** A belügyminisztériumból kiküldött bizottság, amelynek tagjai: Gulner Gyula államtitkár, Chyzer Kornél műszaki tanácsos, Reisz Gedeon osztálytanácsos, dr. Schermann Adolf tisztii főorvos, — vasárnap délelőtt a székesfővárosi Szent Margit kórházat látogatta meg. A bizottság a kórház minden helyiségét behatóan megvizsgálta; a házilag kezelt kószot megjelölte. Mindent teljesen kifogástalannak találtak. Az államtitkár kifejezést is adott a bizottság meglepedésének a köszönhető nyilvánította a kórház vezetőségének és az ott működő orvosoknak, valamint a felügyelő személyzetnek.

SZÍNHÁZ, ZENE.

** **Népszínház.** A Női törtéjében a Népszínház legteljesebb közönsége, a vasárnap rendezett bába, kacagott és sirt. Keletkezésekor ez a darab a Népszínház pályázatának szigorú bírálati kezéből száz aranyat csalt ki a jó közönség siet minden alkalommal a bizonyágtételre, hogy Follinus Aurél megérdemelte a jutalmat. Kissé idejét multa már ennek a dolgnak a vitatása, de a száz arány kedvéért bizony lehetne legalább is a száz nyelvbeli botlást kihajítani a daraból. Szó sincs róla, a purifikálás szüksége nem volt érezhető ma este. Vigadársra vágyakozó, ünneplő emberekkel volt tele a színház, szívesen nevetnek ők és nem sajnálják könnyeit hullását sem. A kedves sváb lányt, Nancserl-t, ma — *Baba* Lujza gyöngykedése miatt — *Fedák* Sári, a Népszínház fiatal primadonnája játszotta. A temperamentumos művésznő szép sikerrel debütált víganójában; dícséret illeti mindenekelőtt azért, hogy nem csinált karrikatúrát, hanem a felemás nyelvű szerepben természetesen és bájos volt. Az öletessége és a kedvessége elbirta még azt a csekély szentimentalizmust is, amelyet az instrukciók parancsolnak. Szépen énekel és tüzesen táncolt, méltán jutott ki tehát neki a sok taps, újrászás és a debük elmaradhatatlan bokrájtása. *Vidor* pompás bakája, *Németh* és *Kovács* pazar humorú sváb alakjai, *Szirmai* ellenállhatatlan nővadásza, ismert erőssége a darabnak. *Kápolnai* Irén tetszetős volt kis szerepében; *Ujvári*, *Siposné*, *Szabó* és *Horváth* említésével teljes a szereplők sora. (H—u.)

** **Kamara-hangverseny.** Ma délután tartotta meg a *Royal*-teremben utolsó (VIII.) népszerű kamara-hangversenyt a *Grünfeld-Bürger*-féle vonósnegyes társulat, amelynek jeles művészei egyedül műveltek ebben a szezonban nálunk az intim zenének ezt a fajtáját. Sok szép sikerre tekinthet vissza a magas művészi színvonalon álló kvartett, amely valóban kiváló érdemeket szerzett a kamara-zene népszerűsítése tése körül. Mai utolsó hangversenyek méltó hattyúdala volt előkelő ciklusoknak. Műsoruk első számát *Verdi* emlékének szentelték: a megdicsőült mester emoll vonósnegyesét, amelynek különösen három első tétele opera-stílusban készült és igazi *Verdi*-dallamokban bővelkedik, jól ismeri közönségünk, amely a négyes-társulat összességét és lendületes előadásában ma is többször élvezte. *Saint-Saens* rafinált hebesét (opus. 65.) amely minden szezonban egyszer ott szerepel *Grünfeld-Bürger*ek műsorán, előkelő vendégművészek közreműködésével adták elő. *Kelen* Ida, a jeles zongoraművésznő briliáns, technikával, értelemmel és lélekkel játszotta a zongora-részt, — a nagybőgő vonója igen előkelő művészkézben volt: *Gianicelli* tanárában, — a trombitát *Böhme*, az operai zenekar jeles tagja fújta. — A hangversenynek illusztris ének-szólistája volt: *Dióssyné-Ulandé* Berta asszony, az *Operaház* kitűnő drámai primadonnája, aki *Schumann: Frauenliebe und — Leben* című ciklusából több dalt énekel mélyszéles érzéssel, tökéletes előadásával és verőfényben csillogó organummal. Megcsodáltuk hatalmas Brinnhildénk sokoldalúságát, aki ma mint emínsen lírai énekesnő mutatkozott be. És csakugyan lehetséges, hogy operai ensembleknek ezt az erősségét elveszítjük? (G—ly.)

** **Hírek a Nemzeti Színházból.** Hosszabb pihenés után szombaton, február 16-án, kerül ismét színre a *Stuart Mária* új betanulással és részben új kiosztással. A címszerepet *Hegeyi* Mari játssza. Erzsébetet — *Helvey* Laura, Leicestert — *Somló*, Mortimert — *Mihályfi*, Schrewsburyt — *Szacsavay* és Burleigh bárót — *Gyenes*. A Nemzeti Színház új műsorának sikeres darabjai közül a *Hőféherke* szerdán kerül színre, a *Rablék* pedig kedden (az *Oszi napsgyárral*).

** **Kopácsy Juliska — életrajza.** *Kopácsy* Juliska tegnapelőtt vendég szerepelt kezdett a *berlini* Theater des Westensben. Ebből az öletéből a *berlini* újságokban a művésznőnek egy kis életrajza jelent meg, amelynek ránc néve egy kis pikantériája lévén, lenyomatunk:

Kopácsy Juliska eredetileg az operára készült és a budapesti Zeneakadémiát végezte. Tanára *Passy-Cornet* volt. Tizenhat esztendőskorában *Liszt* Ferenc *Szent Erzsébet*jében a szóló-részt énekelte s a mester meglepedésének jeleül homlokon csókolta. Később *Kopácsy* asszony sok operapartitét énekel: *Traviatát*, *Hoffmann* meséit (mind a három szerepet), *Carment* stb. A legúj operában nagy sikere volt *A deuev* Adél-jában. *Kopácsy* asszony az új világban is sikerrel próbált szerencsét s ott szaktizeménység szerrel játszott a legkülönbözőbb városokban.

A magyar primadonna különben *A modellben* lépett fel a *berlini* színházban.

** **Sullivan zenei könyvtára.** Londonban érdekes zenei könyvtár kerül a jövő hónapban árverés útján eladásra. A könyvtár, a *Mikado* világhírű elhunyt szerzőjének, *Sullivan* Arthurnek a tulajdona volt és sok érdekesnél-érdekesebb ajánlásokkal ellátott partitúrát tartalmaz. *Sullivan* zenei hagyatékában, *londoni* újságok szerint, sok vázlatot, sőt kész kompozíciókat találtak, amelyek nagybőgőre íjkorából valók, de ezeket aligha fogják nyilvánosság elé bocsátani.

** **Francia operett-társulat Berlinben.** A *berlini* Theater des Westens-ben e hónap vége felé egy francia operett-társulat hosszabb vendég szerepelt kezd. A társulatnak *Mély* asszony, a *párisi* Varietés-színház primadonnája, a star-ja.

** **Koralek Paula hangversenye a Telefon Hírmondóban.** *Koralek* Paula operaténésznő, aki most a magyar királyi Operaházban vendég szerepelt, meg est háromszor lép fel Budapesten, mert szerződése a jövő hónapotól a párisi operához köti. Mielőtt itthagyná Magyarországot, a *Telefon Hírmondó*ban ma este bucsu-hangversenyt rendez. A művésznőn kívül a hangverseny második részében közreműködnek még: *Witt* Gizella urhély és *Balog* tenorista, akik a legújabb operettből fognak feltűsöket énekelni. A *Telefon Hírmondó* ma kezdi meg *irodalmi* estét is, ugyanis a hangverseny keretében nevesebb írók műveiből fog szemelvényeket felolvastatni. — A hangverseny után 10 óráig a rendezési felolvasás következik, majd annak végével 11 óráig még igényzene lesz hallható a kagylókön keresztül.

MŰVÉSZET.

□ **Szobrok a tenger fenekén.** *Cerigói* táviratok azt jelentik Athénbe, hogy a búvárok még több szobrot találtak a tenger fenekén. Egy athéni távirat szerint a közoktatási miniszter *Cerigóba* utazik, hogy maga vezesse a kutatásokat.

□ **Magyar művészet a külföldön.** Az *Országos Magyar Képművészeti Társulat* ezen az uton is figyelemmel az érdeklődő művészeket, hogy a *szege*di és *bukaresti* kiállításra, továbbá a *müncheni* és *berlini* nemzetközi tárlatok magyar osztályai számára küldendő műveknek legkésőbb február 20-ikán esti 6 óráig, a csak a *bukaresti* kiállításra szánt műveknek pedig március 20-ikán esti 6 óráig kell a városi Műcsarnokba beérkezniük.

□ **Dall' Oca Bianca tréfája.** *Dall' Oca Bianca*, a hírs veronai festő, akinek képeiben a Műcsarnok tavaszi tárlatán fog gyönyörködni a magyar közönség, nagyon elmesén tréfált meg egy trézi mecénást, aki bizonyos mecénások módjára potyázni próbált a művész rovására. A festő Triestből ezt a levelet kapta:

Tisztelt uram, — nagy szívességre kérem s remélem, hogy ön megbocsát nyíltságomért. Épp most vetem meg az alapját egy képes-levelezőlap-gyűjteménynek s nagyon örülnék, ha szives volna nekem egy sajátkezűleg festett levelezőlapot küldeni. Mindenesetre ez lesz gyűjteményem legértékesebb darabja, főképp azért, mert el fogok dicsékedni azzal, hogy ön a legelső közö tartozik, akik engem így módon megtisztelnek. Abban a kellemes reményben, hogy szives lesz a meglepetésben részesíteni, fogadja stb. ...

A művész a következő választ küldte a „mecénás”-nak:

Tisztelt uram, — nagy szívességre kérem s remélem, hogy ön megbocsát nyíltságomért. Épp most vetem meg az alapját egy ezresbankó gyűjteménynek s nagyon örülnék, ha szives volna nekem egy ezresbankó küldeni. Mindenesetre ez lesz gyűjteményem legértékesebb darabja, főképp azért, mert el fogok dicsékedni azzal, hogy ön a legelső közö tartozik, akik engem így módon megtisztelnek. Abban a kellemes reményben, hogy szives lesz e meglepetésben részesíteni, fogadja stb. ...

□ **Uj művész-társulat Párisban.** A francia művészek új otthon akarnak alapítani. E végből az Institut és több francia művész-társaság tagjai közös tanácskozásra gyűltek egybe. Az új művész-otthon a *Champs Elysées*-n, a régi *Cirque d'Été* helyén fog épülni. Az eszme *Gérôme* festőtől származik, akinek javaslatait a gyűlés el is fogadta. A tanácskozáson a francia művész-gárda legelőkelőbb tagjai vettek részt. Az új akadémia költéségeinek fedezésére már eddigelő

is több helyről érkeztek ajándékok. Így a párisi hangverseny-rendező társaság 25 ezer frank évi hozzájárulást biztosított az akadémia számára.

FARSANG.

(x) **Az Otthon estélye.** A farsang derekán nagy és díszes közönség gyűlt ma össze az Otthon-körben és Egri-estély műsorára. Karaktert a mai szép és magas színvonalu hangversenynek csakugyan az egri dalkör előadása adott. Nagytehetségi karmesterének, *Lányi* Ernőnek néhány szép dalát adta elő azzal a művészi tökélyvel, mely ezt a dalkört már annyi versenyen koszorúhoz juttatta. Nagyon tetszett *Raskó* Géza, *Várady* Margit éneke és előadásuk nyomában szünni nem akart a taps. Nagy érdeklődés nyilvánult már előre *Willmann* tanár hipnotikus előadásai iránt. *Willmann* ezt az érdeklődést meg is érdemelte, mert produkciót számot tarthatnak nemcsak a laikus közönség, de az orvosok figyelmére is. A hangverseny után tánc volt *Balog* Károly muzsikája mellett.

(x) **Vasuti tisztek bálja.** Az államvasutak 6-és uj-dombóvári állomásának tisztviselői szombaton fönyesen sikerült bált rendeztek Dombóváron a *Vöröskereszt* ottani kórház alapja javára. A mulatság, amelynek a sikere érdekében a rendező-bizottság élén *Bozóczy* Béla osztályelnök és *Rosics* Endre állomásfőnök dícséretes buzgósgótt fetettek ki, jelentékeny összeget jövedelmezett a humánus célra.

(x) **A kenyérbál.** A király, aki tudvalegőleg elfogadta a kenyérbál fővédőségét, egyuttal a bál céljaira magánpénztárából kétezer koronát adományozott.

(x) **A komárom-újravórt vasuti altiszti társaságok** *Körös* Ede állomás fővédősége alatt saját könyvtára és az árvagyvermek felruházása javára sikerült táncmulatságot rendezett. A negyett 60 pár táncolta, a felülfelölt közt voltak: *Sárközy* Aurél főispán 10 K., *Ghyecz* Dénes alispán 6 K., *Tuba* János országgyűlési képviselő 8 K., *Milich* Herman gyártulajdonos 5 K., *Tószegi* József 3 K., *Körös* Ede a társaság díszelnöke 10 K., *Zinsenheim* Sándor 2 K., stb. stb.

A jelenvolt hölgyek névsora:

Asszonyok: *Körös* Edéné, *Margl* Sándorné, *Schidl* Gyuláné, *Kellner* Józsefné, *Hirsch* Mórné, *Sárkány* Ignacné, *Hufnagel* Pálné, *Steiner* Mórné, *Zinsenheim* Sándorné, *Majorovics* Károlyné, *Gribács* Ignacné, *Kohn* Mihályné, *Gergelyi* Józsefné, *Peczak* Lajosné, *Toric* Lajosné, *Szalay* Jánosné, *Papp* Jánosné, *Róthberg* J-né, *Molnár* Józsefné, özv. *Steiner* Károlyné, özv. *Paulovics* Károlyné, özv. *Dörn* Venczelné, *Sófalvi* Károlyné, *Papp* Jánosné, *Óht* Ferencné, *Hajmásky* Laszlóné, *Nagy* Károlyné, *Gross* Károlyné, stb.

Lányok: *Barnafy* Aranka, *Fülöp* Irma, *Jeinek* Berta, *Jeinek* Esztila, *Schidl* Juliska, *Schidl* Annuska, *Steiner* Rozsika, *Oplustil* Steffe, *Hege*ds Erzsike, *Rausnitzer* Mariska, *Dörn* Lujza, *Steiner* Regina, *Bodics* Fánika, *Bodics* Marika, *Kohn* Etel, *Kohn* Berta, *Zinsenheim* Szidike, *Király* Lina, *Hufnagel* Gizella, *Majorovics* Erzsike, *Majorovics* Gizé, *Gribács* Papi, *Papp* Mariska stb.

(x) **Kalikó bál.** A *békéscsabai* izraelita nőegylet február 14-ikén kalikó-bált rendez. A meghívó alapja csinos kalikóminta.

TUDOMÁNY, IRODALOM.

○ **A belgyógyászat alapvonalai.** (Írta dr. *Tauszk* Ferenc egyetemi m. tanár.) Ily címmel az ismert tőmör kompendium második kiadása jelent meg *Dobrovazsky* és *Franké* kiadásában. A kis könyvecske jószágának, hasznavehetőségének elégséges próbátöve, hogy alig egy év leforgása alatt, a mi mostoha viszonyaink között, mi már egy második kiadás vált szükségessé. A tő ára 6 korona.

○ **Magyar typusok.** Közél száz képpel illusztrált nagyrétű albumfüzetben adta ki a Magyar Nemzeti Múzeum néprajzi osztályának megbízásából dr. *Jankó* János a balatonvidéki magyar typusokat. Ez a még töredékes közlés egy nagyszabású munkának első füzeté. Nem éppen az első ilyenü kísérlet, mert a magyar típus antropológiai meghatározásával foglalkoztak már mások is, de a kellő ségedszközök híján oly töredékesen, hogy munkájuknak csak történelmileg van értéke. A külföld tudósai gyakran fordultak idevágó kérdésekkel magyar kollégáikhoz akik azonban épp az említett okonál fogva csak felette hiányos felvi ágosítással szolgálhattak. Most a kultuszkomány bőkezűségéből ez a fontos tárgy is beható szakszerű kutatás alá kerül. Dr. *Jankó* János *Tordia*-Aranyos-megyében már régebben megkezdte magyar antropológiai kutatásait, Kolozsvárott most fáradozik ugyanez ügyben dr. *Seemayer* Vilibáld legújabbban pedig ismét *Jankó* János kutatót át antropológiai szempontból a balatonmelléki magyarságot. 327 egyénről vett fel 55 féle méretet s lefényképezte oly vidéken, amelynek 99-1 százaléká magyar. Az antropológiai felmért egyének mind törzssközök falubeiek, akik apai és anyai ágon egész a XVIII. századig visszamenőleg elkerültek a fajkeveredést. E nagy és fáradságos munkájából, amely a szerzőnek becsületére válik, egy szép és tanulságos részt szakított ki a szerző s azt írásban és képpben bemutatja. Figyelmébe ajánljuk ezt a szép munkát mindenkinek, aki a magyar typusal tudományosan foglalkozik.

SPORT.

Torna-ünnep. A Nemzeti Torna-Egylet terézvárosi tagjai ma rendezték torna-ünnepélyüket. Előbb szabadgyakorlat volt katonazenekar hangversenye mellett, aztán pedig három csoportban szertornázás folyt. A műsor további pontja kezdők és haladók versenye volt. Az előbbiben első lett Szarvas Pál, másodikként Soltész Károly, az utóbbiban első Fink Artur, második Mehner Jenő. Ezután még magas lovon való gyakorlatokat és szép társas gyakorlatokat mutattak be, mire Bernáth Béla orsz. képviselő kiosztotta a pályadíjakat.

TÁVIRATOK.

Bukarest, február 10. A király tegnap este Rosetti Tivadar volt junimista miniszterelnökkel is tanácskozott. A reggeli lapok azt írják, hogy a váltság megoldása még a mai nap folyamán várható.

A délafrikai háború.

Fokváros, február 10. French tábornok meg szállta Ermelót. A boerok, akik körülbelül 6000-en vannak, visszavonulnak Amsterdamb felé. Pietrotiefből jelentik 6-iki kelettel, hogy a boerok heves támadást intéztek Bothwell mellett Smith-Dovrien tábornok előőrszei ellen. Az előőrsőknek nagy veszteségük volt, de az ellenségésszavazverték és szintén nagy veszteséget okoztak neki.

London, február 10. Lord Kitchener jelenti Frebriából tegnapi kelettel: A keleten operáló angol csapatok a hó 6-án csekély ellentállás után elfoglalták Ermelót. Valamennyi jelentés azt mondja, hogy a boerok nagyon el vannak keseredve. Ötven boer megadta magát az angoloknak. E hó 6-án reggel 3 órakor Botha Lajos tábornok Bothwell mellett 2000 emberrel megtámadta Smith-Dovrien tábornokot, aki azonban kemény harc után visszaverte. Egy boer tábornok elesett, egy másik súlyosan megsebesült. Két lovas-zászlós is elesett. Az ellenség 20 halottat hagyott a csatatéren. Sok boer súlyosan megsebesült. Az angolok vesztesége 24 halott és 53 sebesült. A beérkezett jelentések szerint az angoloknak kelet felé való előnyomulása halomra döntötte az ellenség minden számítást és nagy rémületet keltett azon a vidéken. Dewett ügylátszik a jagersfontein utól délre át akar kelni a vasuti vonalon és azután nyugat felé vonulni. A Bethulietől keletre levő patakokon át nem sikerült átkelnie a vasuti vonalon. Calvinát 6-án megszállta Delisle serege. Az ellenség visszavonult Kenhardt felé. A Fokföld belsejében operáló boer sereget most Aberdeen át a visszakertgetik észak felé.

Dupuy beszéde.

Lille, február 10. Dupuy földmívelésügyi miniszter Nordmegeye mezőgazdasági egyesületének díjkiosztásán beszédet mondott, amelyben egyebek között azt mondotta, hogy a gabonáraak hanyatlása általános jelenség és nem szorítkozik csupán Franciaországba. A behozatali utalványokról szóló törvényt ezt a bajt megszüntetné. Meg kell várni a szenátus döntését. A kormány komolyan foglalkozik a cukorkérdéssel is és a legközelebb tartandó brüsszeli cukoripari értekezleten képviselhetni fogja magát. Azt azonban már most is kijelentheti a kormány, hogy a cukoradó megváltoztatásával nem szándékozik a bevételket emelni. Csak arra fog törekedni, hogy a mostani adók tetemes leszállításával a cukorfogyasztást emelje.

A spanyolországi zavargások.

Madrid, február 10. Az éjjel a diákok ismét tüntettek. Két rendőrtisztet kődobással megsebesítettek. Egy diák megsebesült. Husz embert letartóztattak. Valladoiában szintén megújultak a jezsuiták ellen való tüntetések. A diákok kövel dobálták meg a kolostorokat. Barcelonában a papnevelő intézet előtt tüntettek a diákok és azt kiáltották:

— Eljén a szabadság! — Le a klerikalizmussal!

Madrid, február 10. A lármás tüntetések éjjel 2 óráig tartottak. Letartóztattak 26 embert, akik közül néhányat katonai bíróság elé fogtak állítani. Az *Imparcial* erősen megrója a pápa szent személyét képviselő nuncius ellen való tüntetést. A lap Spanyolország helyzetével foglalkozik és azt mondja, hogy a nemzet türelmét kimerítették a sors csapásai és a szerencsétlenségek, amelyekre eddig nem találtak orvosságot. A fölháborodás, mondja a nevezett lap, általános. A *Correo* azt mondja, hogy Sagasta nem akar most hatalomra jutni.

Madrid, február 10. A diákok ma is folytatták a tüntetéseket a jezsuiták ellen. A rendőrségnek kivont karddal kellett őket szétoszlatnia. Néhány ember megsebesült, néhányat letartóztattak. A tüntetők a pápai nuncius és a helyügyminiszter kocsiját is megdobálták, de kárt nem tettek bennük.

A letartóztatott emberek száma igen nagy. *Galdos* könyvkereskedő üzlete előtt felrobbant egy petróda, amely azonban csak anyagi kárt okozott. A helyügyminiszter úgy nyilatkozott egy újságról előtt, hogy a tegnapi zavargások komolyabb természetűek, mert nemcsak diákok vettek részt benne, hanem bizonyos politikai elemek is, a kormány tehát elhatározta, hogy a zavargásokat erőlyesen elfojtja.

Madrid, február 10. 600 diák aláírt egy fölíratot, amelyben az asturiai hercegnő házassága alkalmából elrendelt iskolai szünetet visszautasítják azzal a megokolással, hogy ez nekik nem örvendetes, hanem gyászos esemény.

Zanardelli-kormány.

Róma, február 10. *Zanardelli* ma délután kihallgatáson volt a királynál. Egyes lapok jelentése szerint Zanardellit már meg is bízták az új kabinet megalakításával. Az új kabinetben a helyügy tárcát *Giolitti*, a külügyet *Prinetti* venné át. A közmunkaügyi miniszter *Fortis*, a pénzügyminiszter *Guicciardini* és a földmívelésügyi miniszter *Capelli* lesz.

KÖZGAZDASÁG.

Az Osztrák-Magyar Bank állása, mint Bécsből táviratozzák, február 7-én a következő volt: Bankjegyjárgalom 1.350.699.000 korona. (— 19.170.000 K.) Értékvesztés: 1.229.820.000 korona (+ 3.031.000 korona). Váltótereka 355.498.000 korona (— 17.596.000 korona). Lombard-izlet: 57.606.000 korona (+ 600.000 korona). Adómentes bankjegytartalék: 211.443.000 korona (+ 22.364.000 korona).

Az Első Magyar Iparbank ma délelőtt tartotta a harminchatodik évi rendes közgyűlését, *Pucher* József elnöklése mellett. Megjelent huszonegy részvényes, negyvenegy szavazat képviselőben.

Az igazgatóság jelentését *Glatz* János József vezérigazgató terjesztette elő. A bank mérlege igazolja, hogy az üzletei örvendetesen fejlődnek s a megelőző évvel való összehasonlítás azt mutatja, hogy nemcsak a forgalom emelkedett, hanem az összes üzletágak állománya is. Az eredmény körülbelül ugyanaz, mint a megelőző évé, habár az értekekben beállott pangás folytán a pénzkereslet sokkal jelentéktelenebb volt s így a rendelkezésre álló tőkék nem voltak olyan előnyösen gyűmölőszékre elhelyezhetőek, mint a megelőző években. Az 1900. évben leszámított az intézet 21.112 darab váltót 56.019.353 korona 90 fillér értékben s így ez az üzletág 1468 darab váltóval és 3.094.326 korona 04 fillérrel nagyobb. Az értékpapírokra adott kölcsönök összege 2.455.797 korona 62 fillér, a tavalyinál 359.992 korona 46 fillérrel nagyobb. A bevételök összege az 1900. év végéig 6.697.628 korona 08 fillérrel rugott s így tavalyról 1.607.241 korona 6 fillérrel emelkedtek. A bank tartalékai az idei 20.000 korona dotációval 850.000 koronára emelkedtek. A tisztviselők és szolgák nyugdíjalapja: 247.636 korona 53 fillér. A bank adókötelezettsége 14.229 korona 54 fillérrel járult a tiszta nyereséghez. Az 1900. évi mérleg 324.545 korona 07 fillér tiszta nyereséggel zárul. Ebből a 13.334 darab részvényre egyenként 20 korona osztalékot fizetnek ki holnapról kezdve. A közgyűlés a jelentést tudomásul vette, a fölmentvényt megadta s *Belogh* Sándor indítványára köszönetet mondott az elért eredményekért az igazgatóságnak és tisztviselőiknek. Végre, újabb megválasztották a felügyelő-bizottságot s kiegészítették a választmányt.

Országos Ipargyűlés. Az Országos Ipargyűléslet ipari jogvédelmi szakosztálya most tartotta megalakulása óta, első érdemleges ülését *Kelemen* István elnöklete alatt. Elnök előterjesztette az Erdélyi iparpártoló szövetség indítványát, amelyben a szövetség kötelezőleg kimondatni kéri, hogy a magyar iparcekek a magyarországi gyártmány vagy készült Magyarországon felirat alkalmaztassák.

Dr. Szilasi Jakab, az indítvány tanulmányozására felkért előadó kifejtette, hogy az indítvány nem fogadható el és határozati javaslatot nyújtott be, amely szerint a szakosztály kimondja, hogy az erdélyi iparpártoló szövetség indítványát nem helyesli. *Schmerer* Gyula, *dr. Lévy* Béla felszólalása után az elnök összefoglalta a vita anyagát és konstatálja, hogy a szakosztály az előadó javaslatát egyhangulag elfogadja. Az indokolás kidolgozására bizottságot küldtek ki.

A segélypénztári szakosztály tegnap *dr. Horváth* János elnöke által tartotta ülését, amelyen mint vendégek *Thék* Endre, az Országos Ipargyűléslet elnöke és *Neuschloss* Marcel, az egyesület igazgatósági tagja is résztvettek. A napirend előtt *Simegyi* Gyula felszólalása a szakosztály Simegyi bizta meg a folyó hó 15-ikén tartandó miniszteri szakankétén való képviselővel. Azután áttért a szakosztály a módosított betétpénztári törvényjavaslat főbb rendelkezéseinek tárgyalására. Beható és szakszerű vita indult meg a törvényjavaslat kérdésében, amire *Neuschloss* Marcel és *Thék* Endre kijelentették, hogy a szaktanácskozáson egyéni meggyőződésük fentartása mellett képviselni fogják a szakosztály álláspontját.

Liszt. (A *Budapesti Napló* tudósítójától.) A gabonapiac e héten alaposan lanyha jelleggel öltött és ennek következtében a lisztüzletben sem találtak vevők semmiféle impulzust, mely őket a vételre ösztönözte volna. Jóllehet malmaink, leszállították árakat, mégsem énikült meg az üzlet, mert a kereslet késszárú iránt még mindig csekély. Végeredményében tehát az

üzletirányzat e héten nyugodt volt. Külföldi üzlet is pang.

Takarmánycikkkel szállardák és áruk változatlan.								
Szám:	0	1	2	3	4	5	6.	
Ar kor.	24.40	28.40	22.20	21.40	21.—	20.50	19.—	
			7	7 1/2	8			
			16.10	14.20	10.70			
Finom korpa:							Goromba korpa:	
Ar:	korona	8.80				9.10		
Dara:							AB	C
							25.—	24.—

Átlagos árak 100 kilogrammonként, Budapestre szállítva, zsákosból értendő.

Szerkesztői üzenetek.

— Kéziratokat nem adunk vissza. —

157.686. Daróc. 1. A Hirsch-alapítvány kezelői olyan tiszteletreméltó, őszelen férfiak, hogy azoknak eljárásához az előgútságnak, a protekció vádjának még csak árnyéka sem férközhetik. A dolog úgy áll, hogy termékek ezer kérvény érkezik az alap kezeléséhez s természetesen minden jelentkezőt nem lehet kielégíteni. 2. A cimszalag dolgában a kiadóhivatall intézkedik. 3. Tanügyi kérdésre nézve megszerzezzük illetékes helyen az információit s aztán válaszolunk.

A. M. Csaca. Ha érdekesek, szívesen közöljük. **Sz. B. Karavacs.** 1. A *Budapesti Építészeti Szemle* szerkesztősége József-kört 31b. szám alatt van. A szakmunkákat ott számon tartják. 2. K. J. neve nincs a címtárban.

Micl. Kérje meg valamelyik asszonyrokonát, aki elkíséri a bába, s akkor nem vét az etikett szabályai ellen. A sógora csak másodsorban jön kísérszámába, az a fő, hogy hölgykísérője legyen.

Sz. K. Kár, hogy önmagát tette a cselekvés középpontjává, mozgatójává. Így egyedül az elbeszélő személye felé van minden érdeklődés irányítva és ezt a mesterséges világitást nem bírja el az ismeretlenség.

Mese. (A remete ajándéka.) Van érkeke a gyermekmesék írásához. Amit bekioldott, nem elég érdekes és út-ot színtelen, remélhető azonban, hogy fog közölhető irni.

Sz. E. (Gondolatok.) Bővített és összetett mondatok ezek, nem ötletek.

Sz. E. (Az utolsó haramia.) Betelt jóslat. A formában való tájékozatlanság elveszi a dolog érdekességét.

B. A. (Egy eltévedt levél.) Dialogot írni nehéz. A drámai formában járattan ön, próbálja meg a mesélést.

S. (A Pali gyerek.) Sokat kell még olvasnia, amíg az írás művészetének detailjait észre fogja venni. Aztán írhat majd.

Sz. E. Déva. Csattanó nélkül való párbeszéddek ezek.

P. M. (A békeszerző.) Nehézkés s vontatott az elbeszélés menete. Az alakokat meg úgy helyezi a cselekvés keretébe, hogy menten sablonosokká válnak.

F. J. Póssony. Az efféle diákkalandok megírásnál nem a humor a fő, hanem az izlés. A kurialis stílus modoroságai különben igen károsan hatnak.

J. S. (Az új orvos.) Kisebb igényű lap talán közli. Pár napig kivételesen megőriztük, szíveskedjék rendelkezni.

Napirend.

Napló. Hétfő, február 11. — Római katolikus: Dezső pl. — Protestáns: Dezső pl. — Görög-ország: (január 29.) Ignác érsek. — Zsidó: Schebat 22. — Nap két óra 57 percek. — Nyugszik 4 órakor. — Hold két óra 12 óra 24 percek. — Nyugszik délelőtt 9 óra 55 percek. — Ulois negyed délután 7 óra 12 percek.

A pénzügyminiszter fogad délután 1 órakor.

Iparmüvészeti társulat Kállitása zárva.

Nemzeti Múzeum. Természettáji tár. Nyitva délelőtt 9 óráig és délután 1 óra 12 percek.

Országos képtár az Akadémiában zárva.

Iparmüvészeti múzeum zárva.

Teknológiai Iparmúzeum nyitva van délelőtt 9 óráig 12-ig és délután 2—5-ig.

Mezőgazdasági múzeum zárva.

Földrajzi intézet múzeuma zárva.

Közlekedési múzeum a városligetben délelőtt 9 óráig 12 óráig és délután 3—5-ig.

Szabadalmi leltár (Érszék-kört 19.) nyitva délelőtt 9—1 óráig.

Goethe-szoba az Akadémiában d. e. 10—12-ig.

Múzeum könyvtár nyitva d. e. 9—1-ig.

Akadémiai könyvtár nyitva délután 3—7-ig.

Egyetemi könyvtár zárva.

Iparmüvészeti múzeum könyvtára zárva.

Magy. kir. statisztikai hivatal nyilvános könyvtára és térképgyűjteménye nyitva délelőtt 10 óráig 1-ig.

Az új országos központosítási és lépcsőház délelőtt 10 óráig 1 óráig 40 fillér, azontul este 6 óráig 1 korona belépődíj mellett.

Állatkerti a Városligetben nyitva egész nap. Belépődíj 60 fillér.

Magyar Kereskedelmi Múzeum. Igazgatóság: VII. kerület Kerepesi-út 20. szám alatt. Hivatalos órák: délelőtt 9-10 délután 2 óráig. Tudakozó osztály és kereskedelmi szakkönyvtár VII. Kerepesi-út 22. sz. Hivatalos órák délelőtt 9—12 óráig és délután 3—6 óráig. A hazai termékek állandó kiállítása, (a Keleti mintatár és kereskedelemtörténeti gyűjtemény, továbbá a házi-ipari kiállítás, melyben az üzletvezetés arisztokratái is eszközöl) a városigeti iparcarnokban nyitva: délelőtt 9 óráig 12 óráig és délután 2 óráig 4 óráig. A külföldi kirendeltégek központi üzletvezetősége (Magyar kereskedelmi részvénytársaság) V. Váci-kört 32. szám alatt.

M. KIR. OPERAHÁZ.
Hétfő, 1901. február hó 11-én.
Zárva.

NEMZETI SZÍNHÁZ,
Hétfő, 1901. február hó 11-én.
A peleskei nótárius.

Énekes bohózat 3 szakaszban. Irta Gaál József.
Zenéjét szerz. Thern Károly.

Személyek:

Zajtai István	Ujházi	Hermann	Zilahi
Klára	Lányiné	Othello	Beregi
Bacsur Gázi	Rózsahegy	Desdemona	Hegyesi
Tóti Dorka	Rákosi	Vasas német	Náday F.
Sugár Laci	Gyenes	"	Vizvári
Hopfen	Gabányi	"	Latabár
Fanny	Ligeti J.	"	Náday B.
Nina	Nagy Ib.	"	Császár

Kézde 7 1/2 órákor.

MAGYAR SZÍNHÁZ.

Hétfő, 1901. február hó 11-én.

A postás fiu.
(The messenger boy).

Operett 5 képből. Szövegét írták: James T. Tanner és Alfred Murray Fordították: Salgó Ernő és Mérey (Merkl) Adolf. Zenéjét szerzték: Ivan Caryll és Lionel Moncton.

Személyek:

Punchestown	Mátrai	Bang, postásfiu	Sziklai
Ho-ker pasa	Molnár	Nóra	Szyver
Cosmos bey	Giróth	Daisy	Dóry M.
Clive Ramor	Pálffy	Lady Panches	Szaklámé
Pott kapitány	Rábhonyi	Mistress Bang	Margó Z.
Stokfish tanár	Boross	Róza szobalány	Róza L.
Tudor, bankár	Vidor	Lady Winifred Varga	A. L.
Naylor	Kardos	Cecile Gower	Gombaszegi
Gascogne	Iványi	De Fleury	Füredi

Kézde 7 1/2 órákor.

Jegyek a M. kir. Operaház, Nemzeti és Magyar Színház előadására kaphatók és előjegyezhetőek Bárd Ferenc és Testv. zeneműkereskedésében Kosuth Lajos utca 4. sz. és Andrassy-út 42. sz. a, valamint a New-York házában (Telefon)

VIGSZÍNHÁZ.

Hétfő, 1901. február hó 11-én.

Ocskay brigádéros.

Színmű prólogussal, 4 felv. Irta Herczog Ferenc.

Személyek:

Ocskay László	Fenyvesi	Déli	DellÉE.
Tiza Jóna	Csillag T.	A palóc	Szerezy
Tiza Jutka	Nógrádi	Szőrényi	Gál
Fyner	Hegedűs	Tarics	Bihari
Ozorecny	Kazalucky	Ocskay Sándor	Topolczai
Javorina	Góth	Königsberg	Balassa

Kézde 7 1/2 órákor.

NÉPSZÍNHÁZ.

Hétfő, 1901. február hó 11-én.

Pálmay Ilka asszony mint vendég.

Szép Helena.

Operette 3 felvonásban. Írták Melihac és Halóvy. Fordították Fái J. Béla és Malkai Emil. Zenéjét szerzte Offenbach.

Személyek:

Páris	Hegyi	Achilles	Kiss M.
Menelaus	Kovács	1. Ajax	Ujvári
Helen	Pálmay	2. Ajax	Szardabélyi
Agamemnon	Vidor	Orestes	Kápolnai
Calchas	Németh	Leena	Róza

A 3-ik felvon. **Páris almája.** Tánccs némajáték.
Kézde 7 1/2 órákor.

URÁNIA SZÍNHÁZ

Hétfő, 1901. február hó 11-én.

Amerika.

Irta: Ifj. Hegedűs Sándor.
Kézde 7 1/2 órákor.

FOLIES CAPRICE.

Tüneményes! Szenczáció!

Trio Arcella.

11 órákor:

„Gebrüder Zifferblatt“

Bohózat Leitner H.-től. — Személyek:

Oblat	vidéki kereskedők	Schönberg
Naschitz	...	Rott
Zifferblatt Róza	gőrgönök	Ferenczy
Zifferblatt Fanny	...	Schindlerné
Zwetschenstiel Salome	bába és masszino	Weisné
Szabadvári	gigerlik	Steinhardt
Vörös-Ázi	...	Ormai
Bírósi végrehajtó	...	Pfeiffer
...	...	Peterdi
Kati, cseléd	...	Bayer
A tejes-ember	...	Ecenten
Egy fiakkeros	...	Juhász
Egy boltiszoja	...	Jaulus

Történik Zifferblattoknál.

Előzőleg: 10 órákor:

„Fogat-fogért.“

Eredeti magyar bohózat.
Irta egy fogász. Rendező Rott S.

9 órákor: 9 órákor:

Umgekehrt heisst auch gefahren.

Bohózat.

Cigányzene reggeli 5 óráig a pompás

téli kertben.

Somossy Mulató

(Nagymező-utca).

Albrecht Ferenc, igazgató.

Pénztárnyitás 7-kor. Kézde 8-kor.

Este 8 órákor: nagy előadás

A februári műsornak hallatlan sikere!!

AZ 5 LORRISONS

a legfrissebb amerikai művészcsoport.

Fleury-csoport

híros francia tánc-hármas.

THE OTINOS

kómikus excentrikusok.

BAUMANN KÁROLY

mint „Fregoli-parodista“.

Brand kapitány leányai.

Daljáték, összeállította Armin József. Zenéje Schindler J.-től.

Ugyint az összes műsorok.

Szombat február hó 16-án

I. nagy Secsessió álarcos bál

meglepi újdonságokkal.

Jegyek elővételben kaphatók Weisz A. nagytözsde-jében, Károly-kört 26., tőzsde Andrassy-út 26. és 38. sz. alatt ugyint a Somossy Mulató pénztáránál.

Országos Magyar Képzőművészeti Társulat.

Hoffmann József

tanár festőművész

• • KIÁLLITÁSA • •

a világhírű utazása alkalmával készített városképi új műcsarnokban szült tanulmányai és vázlatai

1901. febr. 1-től—1901. febr. 15-ig.

Nyitva délelőtt 9 óráig délután 5 óráig.

BELEPŐDÍJ 60 FILLER.

Szabadalom.

A m. kir. helyigényeléstörvény által 1900. évi március hó 21-én 28722. szám alatt jóváhagyott alapszabályok szerinti működés és tagjai felvett fogymintái ellenőrzést gyakorló

Magyar Hites Szabadalmi Ugyvivők

Testülete

tarjalt, kik azonban a m. kir. szabadalmi hivatal, illetve a kereskedelmi és m. kir. miniszter felügyelői felhatalmazása alá is tartoznak, miniszteri engedéllyel és igazoló által ügyek elintézésére ajánlja.

A testület tagjai:

Bernauer Zsigmond (Dr. Szilasi és Bernauer) VII. Kerepesi-út 32. Bőteskey Pál V., Fűrdő-utca 1. sz. Kálmán Jakab (Kálmár J.) VII., Kerepesi-út 44. sz. Kelemen M. István (Kelemen és tsa.) VII., Hotel Royal B. Meller Ernő VII., Erzsébet-kört 50. Neufeld Armin VIII., József-kört 8. sz. Schön Fülöp (Schön F.) VII. Erzsébet-kört 19. Dr. Szilasi Jakab (Dr. Szilasi és Bernauer) VII., Kerepesi-út 32.

BUTOR részletfizetésre!

Állami és városi tisztviselők, katonatisztek, egyháziak, valamint más hitelteljes emberek kedvező feltételek mellett kapnak szilárd gyarapodási és kárpótlási butorokat.

Dósa Kálmán

Bpest, Erzsébet-tér 18. sz. Sas-utca sark. I. em.

Árjegyzékét 25 kr. levéljegyzékkel ellen lehet meginténi küldött levélben a D. osztály. 5167

A hét színházi műsora.

	Nemzeti színház	M. Kir. Operaház	Vigszínház	Népszínház	Magyar Színház
Kedd	Rablók Osi napsugár	Tannhäuser	Ocskay brigádéros	San-Toy	Szulamit
Szerda	Hőfehéke	Nincs előadás	Ocskay brigádéros	A modell	A postás fiu
Csütörtök	A böleső A medve	Mignon	Ocskay brigádéros	Nebántsvirág	A postás fiu
Péntek	Peleskei nótárius	Don Pasquale, Coppélia	Ocskay brigádéros	A modell	A postás fiu
Szombat	Stuart Mária	Juristabál	A száka. A királynő apródja	Szép Heléna	A postás fiu
d. n.	Troilus és Kresszida	Rablók A medve	A titkos rendőr	Náni	A Gyurkovics lányok
Vasárnap este	Don Pasquale A korrigan		Ocskay brigádéros	A modell	A postás fiu

AZ EZÜST KECSKE

.....IRTA.....
BRÓDY SÁNDOR

KÉPEKEL DISZITETÉK: Baditz Ottó, Csók István, Faragó József, Fényes Adolf, Feszty Árpád, Glatz Oszkár, Grünwald Béla, Hegedűs László, Ipoly Sándor, Karlovsky Bertalan, Lotz Károly, Márk Lajos, Mednyánszky László, Mannheimer Gusztáv, Olgyay Ferenc, Pállya Celesztin, Réti István, Thorma János, Tornyai János, Vaszary János.

A MELLKÉPET FADRUSZ JÁNOSNÉ MINTÁZTA.

Az „EZÜST KECSKE“ vászonkötésű védőhorrékban szállították.

ÁRA 32 KORONA.

Lampel R. (Wodianer F. és Fiai)

cs. és kir. udvari könyvkereskedése

Budapesten, VI., Andrassy-út 21. sz.

E díszművet 3 koronás havi részletfizetés mellett is szállítjuk. E czérra kérjük az alábbi rendelésgyűjtőt felhasználni és alább írva hozzáuk beküldeni.

Lampel Róbert (Wodianer F. és Fiai)

cs. és kir. udvari könyvkereskedése

Budapesten, VI., Andrassy-út 21. sz. a.

Ezennel megrendelem.

BRÓDY SÁNDOR: „AZ EZÜST KECSKE“

ezimű díszművet 32 korona értékben.

Fizetendő koronás havi részletfizetés mellett is szállítjuk. E czérra kérjük az alábbi rendelésgyűjtőt felhasználni és alább írva hozzáuk beküldeni.

Név és állás: .....

Kell: .....

Lakhely: .....

Fizetendő Budapesten.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Köznepe-osztály.

Osi menszókoff ... 4 frt
Téli kabát ... 7 frt
Fejő tő ... 4 frt
Ferenc József-kabát (Gehrock) ... 3 frt
Téli nadrág ... 4 frt

Rothberger Jakab,

Kristófer-tér 2. 1-ső emelet.

Cserfa dongák

120 cent. hosszú, jutányos arany eladók. Bővebb felvilágosításokat ad Braun Ede Dud ú. p. Ternova, Árad m.

Megjelentek

Zöldi Marcinak a honvéd főhadnagyból lett primárnak két eredeti, gyönyörű nótája eredeti, Armin József-től, cs. és kir. udv. hangszeryár kiadásában. Ára 1 korona; 1 korona 15 fillér beklédes ellében bérmentve küllik a kiadóknál.

Zongora

fekete, keresztúros, korvász használt, díszes állítható 250 frtért előd. Dobány-utca. Megkötésű reggel 8—10-ig.

Mignon-zongora.

fekete, keresztúros, alig használt, előd. Dobány-utca. 15B, 1, 12. (a lépcsőnél.) a

Zongora,

rédei, keresztúros, korvász használt, díszes előd. Pfeifer, Kerepesi-út 64.

BUTOROK

úgy készpénzert, mint részletfizetésre

leggyorsabbított a legmonabb kivitelű legutányosabbban

Armenten és Fuchs testvéreknel,

BUDAPEST VI., Terey körút 3.

Arndrássy-út közlelében

Arndrássy-út közlelében

Arndrássy-út közlelében

Arndrássy-út közlelében

Arndrássy-út közlelében

Arndrássy-út közlelében

Arndrássy-út közlelében

Arndrássy-út közlelében

Arndrássy-út közlelében

Arndrássy-út közlelében

Arndrássy-út közlelében

Arndrássy-út közlelében

Arndrássy-út közlelében

Arndrássy-út közlelében

Arndrássy-út közlelében

Arndrássy-út közlelében

Arndrássy-út közlelében

Arndrássy-út közlelében

Arndrássy-út közlelében

Arndrássy-út közlelében

Arndrássy-út közlelében

Arndrássy-út közlelében

Arndrássy-út közlelében

Arndrássy-út közlelében

Arndrássy-út közlelében

Arndrássy-út közlelében